

HİKÂYE ve BULMACA EKİ, SU ELÇİLERİ ÇIKARTMALARI,  
AKILLI TAVŞAN MOMO İLE SU ELÇİLERİ  
POSTERLERİ

AYLIK DERGİ • YIL 8 • SAYI: 93 • HAZİRAN 2018 • FİYATI: ₺5

HEDİYE!

TRT

# Çocuk

DERGİSİ

Çevremde  
Neler Oluyor?

Doğadan Sesler  
**KARINCA-  
YİYEN**





# HER GÜN TRT ÇOCUK'TA





**SPOR**  
**İSTANBUL**

# İSTANBUL ÇOCUK MARATONU

## 10.086 ŞAMPİYON

EN ÇOK ÇOCUKLA DÜNYA KOŞMA REKÖRÜ



WWW.SPOR.İSTANBUL



SPORASK



İBBSPORASK



İLİM YAYMA VAKFI  
**İRFAN**  
OKULLARI



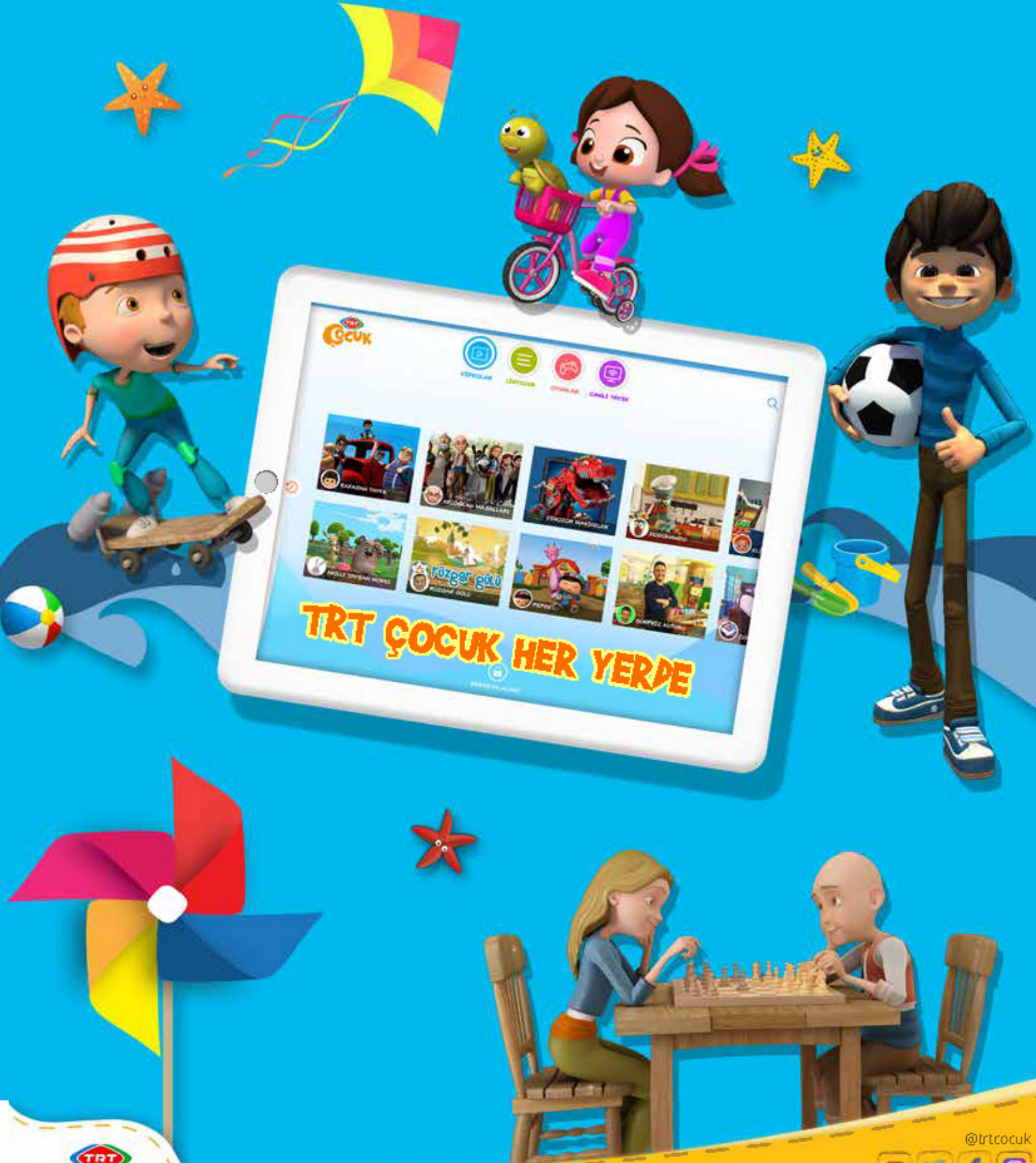
TURKSPORU



İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ



# ŞİMDİ TATİL ZAMANI !



Yerli oyun üreten ilk çocuk kanalı



www.trtcocuk.net.tr



**BÜYÜKLERİMİZİN ELLERİNDEN  
KÜÇÜKLERİMİZİN GÖZLERİNDEN ÖPERİZ**

**MUTLU BAYRAMLAR**









# Merhaba

Bütün sene yorulduunuz, uzun bir yaz tatilini hak ettiniz. Bu tatilde de bol bol dinlenin, gezin, eğlenin, hobilerinize daha çok vakit ayırın, ailenizle, arkadaşlarınızla, doğayla daha çok vakit geçirin. Siz bunları yaparken TRT Çocuk Dergisi de dolu dolu içeriğiyle hep yanınızda olsun. Haziran sayımızda yaz tatiline özel bir minik hikâye kitapçığı hediye ediyoruz. Uzun yaz gündüzlerinize ve sıcak yaz akşamlarınıza eşlik edebilir. Kapak dosyamız ise TRT Çocuk kanalının yeni üyeleri: Su Elçileri'nden. Su Elçileri ile çevresel sorunlara göz atmak ve bunların çözümü yollarını araştırmak ister misiniz? Peki ya Atletik Akın'la yaz aylarının en heyecanlı sporu sörfü yakından tanımaya ne dersiniz? Ramazan Bayramı heyecanı dergimizi de sardı. Bu ay Gezgin Aile ile Ceviz Ağacının bayramlaşma telaşına tanıklık edebilir. Keçenin Yol Haritası'nda bizden kilometrelerce ötedeki Zanzibar'daki bayramlaşma âdetlerini öğrenebilir. Aslan'la neden bayramlaştığımızı daha iyi anlayabilirsiniz. Hepinizin yaz tatilini ve Ramazan Bayramını kutlarız. Sevdiklerinizle geçireceğiniz mutlu tatiller dileriz.

## Dergi Mutfağı

Yayın Türü: Aylık-Sürekli

Yayın Sahibi: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Adına İbrahim Eren

Yazı İşleri Müdürü: Bekir Yıldızcı, İsmihan Yılmaz, Nihat Kaşıkçı

TRT Çocuk Dergisi İmtiyaz Sahibi: Siyahmartı Advertising | Animation Studios

Genel Müdür: Hatice Özdemir Tülün

Editör: Gökçe Özder Sanat Yönetmeni: Reyhan Cerit Balı Grafik Tasarım: Serhat Batur Kara deniz

Finans Müdürü: Ömer Faruk Tülün Sosyal Medya Sorumlusu: Mehmet Erdem Uprak

İletişim: Göztepe Mah. Atatürk Cad. Sütlüoğlu Plaza No:7 Kat:3 34815 Anadoluhisari Beykoz - İSTANBUL

Tel: 0216 465 55 79 - Faks: 0216 465 62 37

www.siyahmarti.com - www.trtcocukdergisi.com editortrtcocuk@gmail.com

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım

Basım: İHLAS GAZETECİLİK A.Ş. Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul 0212 454 30 00

4-7 Masal Mutfağı

8-9 Doğa Güncesi

10-11 Keçenin Yol Haritası

12-13 İbi ile Keşfediyoruz

14-15 Gezgin Aile

16-17 Canın Ekranı

18-19 Kitapçının Kedisi

20-21 Uzay Kâşifi Gökay

22-23 Yeşilcamın

Maceraları

24-26 Ali Gel

27 Atarımdan Hatıralar

28-29 Senden Kaçmaz

30 Elifin Dersleri

36-39 Kapak Dosyası

40-41 Büyüteç

42-43 Büyüsem de Olsam

44-45 Atletik Akın

46-49 Evliya Çelebi

50-51 Doğadan Sesler

52-53 Hoş Görmek

54-55 Sağlıklı Besleniyorum

56-57 Deneyebilirim

58-59 Ceviz Ağacının

Maceraları

60-61 Dilimden

Düşmeyenler

62-63 Meraklı Dodo

64 Küçük Sanatçılar



# YIL SONU MEYVE GÖSTERİSİ

Haziran! Yılın en en en sevdiğim ayı arkadaşlar! Biz yaz meyvelerinin pazarları rengârenk şenliklere çevindiği, dostum karpuzun, şeftalinin tüm yaz sofralarının kenarına köşesine iliştği günlerin başlangıcı. Duydum ki bazı çocuk dostlarım kimi meyveleri yemeyi pek de sevmiyormuş. Ah! Bizim bir yıl boyunca önce kışın uykuya dalıp güçlenmek için enerji toplamamızı, baharın ilk günleri ile beraber minik yeşil yapraklarımızı çıkartmak için çabalamamızı, sonra çiçeklerimizle ağaçlarımızı süslememizi, en sonunda da o çiçeklerin meyveye dönüşmesi ile her meyve bahçesinin bayram yerine dönüşmesini bir görseniz!

Elbette tüm bunlar için meyve ağaçları olarak harcadığımız çabayı, üstüne üstlük her birimizin sizlerin büyümesi için ne kadar faydalı olduğunu bir bilerseniz! Bana kalırsa işte o zaman bize asla hayır demezsiniz! Evet evet, faydalı dedim yanlış duymadınız. Ne faydası mı? Hımmmm isterseniz tüm arkadaşlarım sırayla sahneye çıkıp kendilerini tanıtsınlar. Ne dersiniz?





-İşte! İlk sırada Şeftali Hanım!

-Merhaba arkadaşlar! Ben Şeftali! Dünyada ilk ortaya çıkış yerimin Çin olduğu tahmin ediliyor. Hatta Çin'de uzun yaşamın simgesinin şeftali olduğunu biliyor muydunuz? Peki, size ne gibi faydaları var, bunu biliyor musunuz? Öncelikle sindirim sisteminiz için çok faydalıyım. Böbreklerinizin ve bağırsaklarınızın iyi çalışması, yediklerinizi rahat rahat sindirebilmenizde üstüme yoktur. Bunun dışında kemiklerinizin sağlığında, vücudunuzda zararlı maddelerin birikmemesi için çalışmada, kalbinizin güzelce çalışıp güm güm atmasında da çok işe yararım.

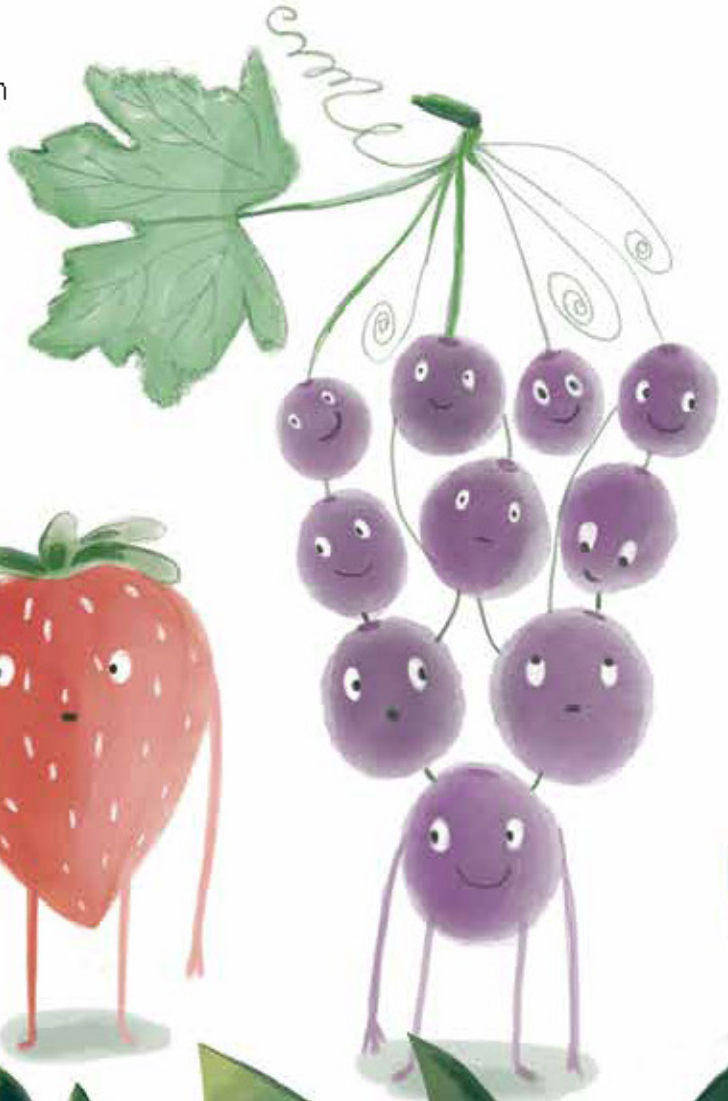
-Şeftali Hanım'ciğim sünemiz çok yok, izninizle sırayı Erik Bey'e vermek istiyorum.

-Ah efendim teşekkür ediyorum, ben de dedim herhalde bütün gün hanımefendiyi dinleyeceğiz. Selam arkadaşlar, ben Erik! Sağ olun alkışlar için! Utandırıyorsunuz beni! Efendim ben bizzat Anadolu çocuğuyum! Evet evet dünyada ilk bulunduğum yerin Anadolu olduğu tahmin ediliyor. Saymakla bitmeyecek faydalarıma gelince, bir kere ben en keskin gözlere sahip olmanız için en iyi dostunuzum. Kalbinizin güçlenmesinde, kanınızın temizlenmesinde çok işe yararım. Bir de azıcık bir tuza batırdınız mı leziz mi leziz bir atıştırmalık olurum!

-Teşekkürler Erik Bey, çok güzel anlattınız gerçekten kendinizi. İşte şimdi karşınızdaaaa Çilek Hanım!

-Ah ben sahneye çıkmadan konuşsam olmaz mı? Çok utanıyorum sahneye çıkınca. Herkes bana bakıyormuş gibi geliyor.

-Nasıl istersen sevgili Çilek, istersen aşağıdan da anlatabilirsin, ama utanmana gerek yok. Sen çocukların en çok sevdiği meyvelerden birisin, öyle değil mi arkadaşlar?





-Gerçekten mi? Çok mutlu oldum arkadaşlar! Benim adım Çilek. Benim de Erik ve Şeftali ile benzer birkaç özelliğim var: Kalbinizin güçlenmesi, kemiklerinizin sağlığı ve keskin gözlere sahip olmanızı sağlamak bunlardan birkaçı. Ama bunların dışında ben özellikle cildinize ve saçınıza çok iyi gelirim. Hatta bazı büyükler benimle çeşitli sabunlar, şampuanlar bile yapıyorlar. Sey ben fazla heyecanlandım, sözü Üzüm Bey'e veriyorum, görüşünüz arkadaşlar!

-Merhabaaaaalar! Ben Üzüm! Kimler beni çok seviyor bakalım? Elleri göreyim! Vay! Vay! Ne kadar çokmuşsunuz yahu! Efendim benim pek çok çeşidim vardır, siyah üzüm, yeşil üzüm, çekindeksiz üzüm gibi. Ben önceki arkadaşların tüm saydıkları

faydalara sahibim dostlarımla! Kemiklere ve kalbe de iyi gelirim, cildi de güzelleştiririm, midenizin dostuyumdur. Üstüne bir de mikroplarla savaşırım! Arkadaşlarım arasındaki lakabım boşuna Cesur Üzüm değildir anlayacağınız. Kışın hasta olmamak için yazın bol bol üzüm yiyoruz demektir, anlaştık mı? Haydi kalın sağlıklıyla, görüşmek üzereee!

-Ah bize ayrılan sürenin sonuna geldik, hâlbuki size daha karpuzu, kavunu, kayısıyı anlatacaktım. İsterseniz bunları da siz büyüünüzle araştırıp bulabilir ve bana yazabilirsiniz, olur mu? Efendim? Peki, ben kim miyim? Ah! Kendimi tanıtmayı unuttum değil mi? Ben Kiraz! Gelecek sefer belki size benimle ilgili bir masal anlatırım, kim bilir?







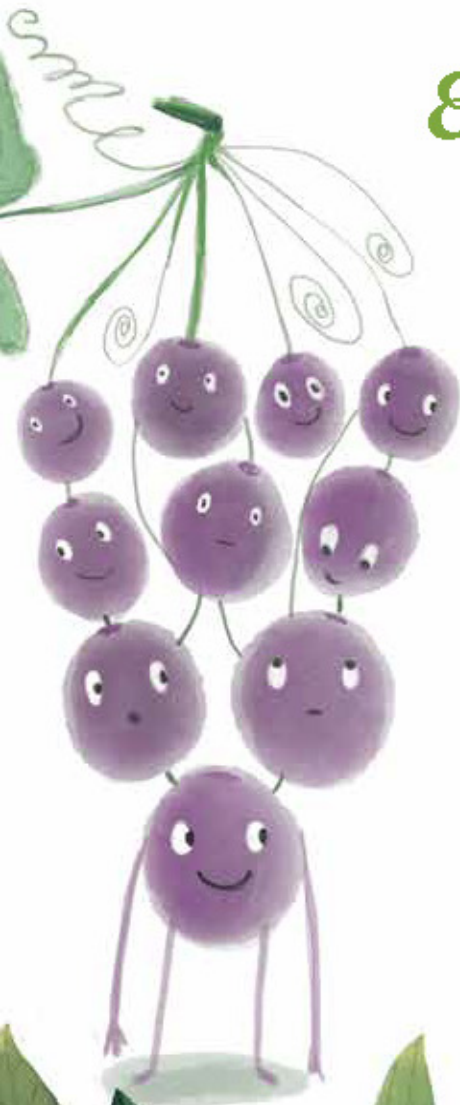
## Ev Yapımı Dondurma

### Malzemeler:

- \* 500 gram çilek,  
şeftali veya istediğiniz  
başka bir meyve
- \* 1 su bardağı yoğurt
- \* 2 yemek kaşığı bal

### Hazırlanışı:

Tüm malzemeleri büyüğünüzle  
beraber mutfak robotundan  
geçirin. Kalıplara dökün ve  
tamamen donana kadar  
buzlukta bekletin.







## DOĞA GÜNCEİ

Merhaba arkadaşlar, bugün sizi görür görmez sarılmak isteyeceğiniz çok ama çok sevimli koalalarla tanıştırmak istiyorum.

Yetişkin bir koalanın boyu yaklaşık 50-55 cm, ağırlığı 9-10 kg kadardır.

Kulakları tüylü ve yuvarlaktır. Kuyruğu yoktur. Gözleri küçük, burunları yüzlerine göre büyüktür.



Koalalar Avustralya'da yaşayan keseli hayvanlardandır. Yavruları 5-6 aylık olana kadar onları keselerinde taşırlar.

Koala yavruları bir yaşına kadar annelerinin sırtına tutunarak yaşarlar.

Tıpkı kediler gibi günün büyük bir bölümünü, yaklaşık 18 saatini uyuyarak geçirirler.



Koalalar okaliptus ağaçlarında yaşarlar.  
Gerekmedikçe ağaçtan inmek istemezler.  
Ağacın yapraklarını yer, ağacın dallarında uyurlar.



Okaliptus ağaçlarının yaprakları su ihtiyaçlarını da karşılar. Çünkü bu yapraklarda su oranı yüksektir.

Bazen de çukurlarda biriken suları içerler.  
Yanakları şiş bir koala görürseniz eğer, daha sonra yemek için yanaklarının içinde yaprak biriktirmiş olabilir.

Koalalar çok yavaş hareket etse de çok iyi yüzücüdürler.



Şimdilik bu kadar, hoşça kalın arkadaşlar.







## KEÇE'NİN YOL HARİTASI



Bu  
ay biraz uzaklara  
gidiyoruz. Afrika Kıtası'nın  
doğusunda, Tanzanya'nın bir  
parçası olan ama kendi kendini  
özgürce yöneten bir ada  
olan Zanzibar'a...

**RAHAT VE MUTLU  
İNSANLARIN ADASI**

**ZANZİBAR**



### **Michamvi'de Muhteşem Gün batımı ve Metcezir**

Havaalanından konaklayacağımız yere doğru giderken tek katlı kerpiç evler, kırmızı toprak yollar ve ormanların arasından geçiyoruz. Çok uzun süren uçak yolculuğundan sonra bol oksijenli, güzel manzaralı bu kısa yolculuk bize çok iyi geliyor. Michamvi köyüne vardığımızda biraz dinlenebilmek ve deniz kokusunu duyabilmek için sahile iniyoruz. Muhteşem bir gün batımı manzarasıyla karşılaşıyoruz. O kadar güzel ki turistler gün batımını izlemek ve fotoğraflamak için adanın başka yerlerinden buraya geliyor. Ertesi gün yüzmek için sahile gittiğimizde küçük bir şok yaşıyoruz çünkü okyanusu dünkü yerinde göremiyoruz. Adanın bu bölümünde metcezir o kadar fazla ki sular sahilden onlarca metre geriye gidiyor. Sonra yavaş yavaş geliyor. Bu doğa olayına şahit olmak bizi çok heyecanlandırıyor.



## Changuu Adası'nda Dev Kaplumbağalar

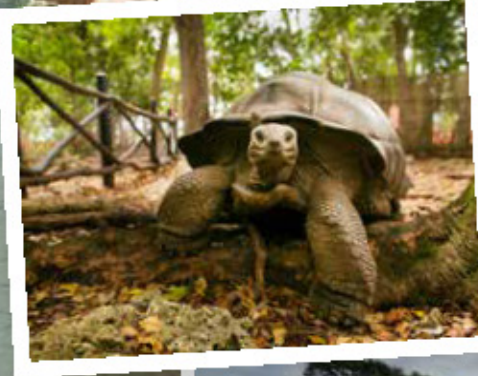
Zanzibar Adası'na yakın irili ufaklı adalardan bir tanesi Changuu Adası. İsmi bir balıktan alan ada bir zamanlar hapishane olarak kullanılmış. Günümüzde ise butik otel olarak kullanılıyor. Adada çalışanlar, otelde kalanlar, günübirlik ziyaretçiler, ağaçlar, kuşlar ve göremediğimiz minik birçok canlı dışında en çok ilgi gören şey dev kaplumbağalar! Bebek kaplumbağalar zarar görmemeleri için etrafı telle çevrilmiş bir alanda duruyor. Genç, yetişkin, yaşlı -bize göre çooooook yaşlı- kaplumbağalar ise doğal park alanında serbestçe dolaşıyor. Kaplumbağaların sırtlarında yaşları yazıyor. En yaşlısı 192 yaşında ve sanırım dünyadaki en yavaş kaplumbağa kendisi.

## Taş Şehir ve Ramazan Bayramı

Zanzibar'ın eski şehir kısmına, Taş Şehir'e gidiyoruz. Ara sokaklarda taş binaların arasında, taş yolların üzerinde dolaşırken oyun oynayan çocuklarla karşılaşırız. Şehrin merkezinde oyun oynadıkları için mutlu oluyoruz. Bizi görür görmez bazıları Swahili dilinde "jambo", bazıları da İngilizce "hello" diyerek selamlaşıyorlar. Eski kaleyi, dispensar binasını ve Harikalar Evi'ni gördükten sonra Forodhani Bahçeleri'ne gidiyoruz. Burada her akşam yemek stantları kuruluyor. Ramazan Bayramı olduğu için aileler en güzel kıyafetlerini giyip geliyorlar. Kilimlerini seriyorlar kaldırıma, stanttan aldıkları ya da evden getirdikleri yemekleri çıkartıp yiyorlar oturdukları yerde. Burada resmi bayram tatili yok ama insanlar yedi gün boyunca bayramı kutluyor. Kimisi köylerinde boş bir alanda şenlik havasında müziklerle eğlenerek, kimisi de gece Taş Şehir'e gelerek.

## Baharat Çiftliği

Baharat ticaretinin yapıldığı adadan baharat çiftliğini görmeden dönmek olmazdı. Çiftliğe gidince bir rehber ve bizim yaşlarımızda bir çocuk bize eşlik ediyor. Gezerken rehber bize ağacın bir kısmından kestiği parçayı uzatıyor ve ne olduğunu soruyor, bilmiyoruz. Koklayınca tarçın olduğunu anlıyoruz. Karabiberin yeşil, beyaz, kırmızı tohum hâlini görüyoruz, taze yeşil karanfilin tadına bakıyoruz, limon otunun kokusunu içimize çekiyoruz. Kakule, muskat ve daha nice baharatı dalında, yerinde görüyoruz. Yeşil kabuklu, ekşi mi ekşi portakalın tadına bakıyoruz. Gezimizin sonlarına yaklaşıırken upuzun Hindistan cevizi ağacında "hakuna matata" şarkısını söyleyen birinin sesini duyuyoruz. Zanzibar gezimiz boyunca çoğu kişiden neredeyse her konuşmanın sonunda duyduğumuz bu cümle "sorun yok" anlamına geliyor. Adeta Zanzibar halkının özdeyişi gibi. Rahat ve mutlu olmalarının da sebebi.







## MINİK CANLILAR

Herkese merhaba! Güzel yaz günlerinde bahçelerimiz birçok böceğe ve minik canlıya ev sahipliği yapıyor. Doğaya katkıları olan bu ilginç canlıları yakından tanımaya ne dersiniz?



### ALTIN BÖCEĞİ

Parlak yeşil renkli bu böceği pek çok yerde görebilirsiniz. Bronz, mor ve mavi renkte de olabilir. Bal özünü, çiçek tozu ve yaprakla beslenir. Güneşi çok sever ve hava kapalı olduğunda saklanır.



### YUSUFÇUK

Kız böceği, helikopter böceği gibi birçok türü vardır. Büyük gözleri, ince gövdesi, saydam kanatları ve güzel rengiyle dikkat çeker. Su kenarlarında, ormanlık alanlarda ve bahçenizde kolaylıkla görebilirsiniz.



### UĞUR BÖCEĞİ

Kırmızı, sarı, siyah ve turuncu renkli olabilir. Yaprak bitlerini yiyerek bahçemizdeki bitkileri korur. Tehlike hissettiğinde eğer uçamayacak durumda ise hemen ters dönerek bacaklarını içeri çeker, sarı renkte ve kötü kokulu bir sıvı salgılar. Bu koku öyle kötüdür ki düşmanları dayanamayıp kaçar.



### SALYANGOZ

Yağmuru ve nemli ortamları çok sever. Sırtında güzel bir kabuk taşır. Ayakları olmadığı için sürünerek hareket eden salyangoz, daha kolay hareket edebilmek için sümüksü ve parlak, özel bir salgı üretir. Çok soğuk ya da sıcak havada kendisini korumak için kabuk açıklıklarını özel bir zarla kapatır.



### PEYGAMBERDEVESİ

Vücudu ve ön bacakları uzundur. Boyu 1 - 30 cm arasında olabilir. Bulunduğu yerin ve bitkinin rengini alarak kendisini kamufler eder. İnce bir dala, renkli bir çiçeğe, yeşil ya da kurumuş bir yaprağa benzeyebildiği için ilk bakışta hemen fark edilmez.





### ATEŞ TAHTAKURUSU

Parlak kırmızı rengi ve siyah beneklerinden hemen tanıyabilirsiniz. Onu duvar diplerinde ya da taşların arasında bulabilirsiniz.

### AĞUSTOS BÖCEĞİ

Böcekler arasında en yüksek ses çıkaran ağustos böceğidir. Karnının alt bölümündeki zarları titreştirerek arkadaşlarıyla tüm gün koro halinde öter.



### TESPİH BÖCEĞİ

Karanlık ve nemli ortamları çok sever. Ağaç kabuklarının arasında, nemli taş diplerinde sıkça görebilirsiniz. Tespîh böceği, korktuğunda kıvrılarak boncuğa benzediği için bu ismi almıştır.



### ÖRÜMCEK

İpekten ağ örmede çok ustadır. Karın bölgesindeki özel bir bezden salgıladığı bu ağ, dayanıklılık ve esneklik açısından benzersizdir. Kütlece aynı miktarda çelik ile kıyaslandığında 10 kat daha güçlüdür.



### ATEŞ BÖCEĞİ

Ateş böceği, vücudunda gerçekleşen bazı kimyasal tepkimeler sonucunda ışık yayma özelliğine sahiptir. Işığı kısa aralıklarla yanıp söner ve bu sayede çevresiyle iletişim kurabilir. Sıcak yaz gecelerinde, sokak lambalarından uzakta onu görebilirsiniz.



### ÇEKİRGE

Bir çekirge, uzunluğunun 20 katı kadar yükseğe sıçrayabilir. Arkada bulunan bacakları daha uzundur ve sıçramalarını sağlayan özel kaslara sahiptir. Arka ayakları ve kanatlarını birbirine sürterek vızıltı şeklinde ses çıkarır.



### SOLUCAN

Toprak altında çürümüş besinleri yiyerek beslenir ve bitkilerin sağlıklı gelişebilmesine yardımcı olur. Kuyruk kısımları koptuğunda yeniden tamamlama yeteneğine sahiptir.



" Amatör bir böcek bilimci olarak araştırma yapmak isterseniz büyüteç, cımbız, fotoğraf makinesi gibi araç ve gereçlerden yararlanabilir ve bir gözlem defteri oluşturabilirsiniz.

Doğada tehlikeli olabilen birçok böcek türü bulunmaktadır. Araştırmalarınızı yaparken onları rahatsız etmemek için özen göstermeyi ve dikkatli olmayı unutmayın! "





İşte yılın en sevdiğim zamanı! Yaz tatilinin gelmesi demek, ailecek daha fazla gezmek demek! Bu sene tatil Ramazan Bayramı ile başlıyor ve babamın bayram için harika bir fikri var; Manisa'ya amcamların yanına gitmek! Bayramdan bir gün önce, arife gününden bavullarımızı hazırladık. Manisa'da hem kuzenlerimi görecek hem de hep merak ettiğim Manisa Tarzanı hakkında bir şeyler öğreneceğim!

Bu harika, belki de Manisa'nın komşu illerini gezeriz! İzmir, Aydın, Denizli, Uşak, Kütahya ve Balıkesir! Şimdiden çok heyecanlandım!

## NEREDE?

Bayramdan önceki gece yola çıktık. Bizim emektar minibüsün yarısı bavulla dolmuştu. Babam 'Belli olmaz, belki Manisa'dan doğruca eve dönmeyiz! Yaz tatili uzun! dediğinde ablam da ben de çok sevindik.

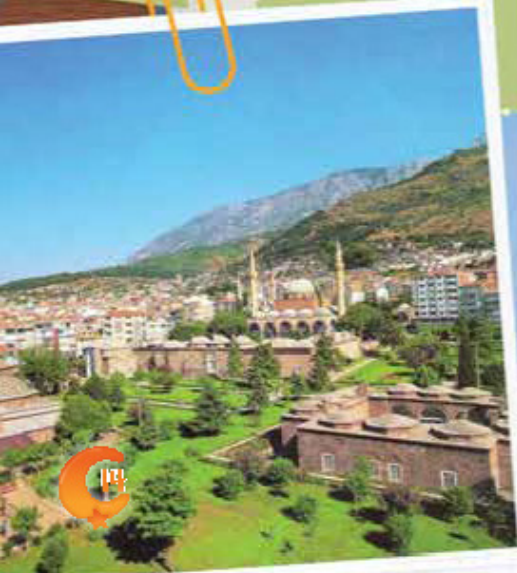


## NE VAR, NE YOK?

Bayramın ilk günü sabahı Manisa'ya vardık. Biz yolda uyumuştuk ama babam çok yorulmuştu. Amcamlar bizi görünce çok mutlu oldular. Ben de ikiz kuzenlerim Fuat ve Suatı gördüğüme çok sevindim. Yaşları çok ufak ve birbirlerine tıpatıp benziyorlar. Üstelik bayramlıkları bile aynı! Sabah hep birlikte Muradiye Camisi'ne bayram namazına gittik ve neredeyse beş yüz yıldır ayakta duran tarihi camiyi görmüş olduk. (Yoksa Suat mıydı?) Neyse, bayram ziyaretlerine ayırdık. İkinci gün ise beni Fuat uyandırdı. (Yoksa Suat mıydı?) Neyse, ikisinden biri uyandırdı ve gezimize başlamış olduk. İlk durağımız Manisa Arkeoloji Müzesi oldu. Burada Manisa ve çevresinde bulunmuş pek çok tarihi eser gördük. Ardından Bintepe Tümülüslerine gittik. Bu küçük tepelerin altında mezarlık olduğunu öğrenmek beni çok şaşırttı!

Nasıl yani, her tepenin içinde mezar mı var?

Tabii ki! Tümülüs bir mezar ya da mezarlık içeren, toprak yığılarak oluşturulmuş tepeciklere verilen addır.





## EN ESKİ, EN YENİ

Gezimizin üçüncü gününde sabah erkenden yola çıktık ve Sardes Antik Kentine gittik. Manisa'nın tarihine tanıklık etmiş bu kent bizi çok etkiledi. Hâlâ ayakta kalan Artemis mabedinin önünde kaç fotoğraf çektiğimizi hatırlamıyorum bile! Yorucu geçen iki günün ardından amcamın teklifi üzerine harika bir şey yaptık ve Kurşunlu Kaplıcalarına doğru yola çıktık. Doğası ile bizi çok etkileyen Kurşunlu, şifalı suları ile de bizi dinlendirdi.

Doğa fotoğrafı çekmek için harika bir yer!



## ÇOK İLGİNÇ

Manisa da diğer illerimiz gibi ziyaretçilerine birçok doğal güzellik sunuyor. Doğaseverlerin çok seveceği Spil Dağı Milli Parkı, Ağlayan Kaya, Gökköy ve Kuladokya Kula Peribacaları gezip görülebilecek yerlerden. Manisa'da yıllardır her bahar düzenlenen Mesir Festivali de yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmekte.

Geçtiğimiz aylarda gittiğimiz Kapadokya'ya ne kadar benziyor.



AaaAAAAaaAAAA!

## KİM VARMIŞ?

Manisa'nın tanınmış isimleri de saymakla bitmiyor. Oyuncu Demet Evgar, Taner Birsel, Asuman Dabak, ünlü şarkıcı Kibarîye ve müzisyen İlhan Şeşen akla ilk gelen isimlerden. Ayrıca Manisa'nın yerel kahramanı Manisa Tarzanı da ilginç çeken isimlerden.

## NE YESEK?

Manisa'nın lezzetleri mesir macunu ile sınırlı değil. Özellikle Manisa kebabı, şevketi bostan, enginar dolması, semizotu, yalancı sarma, börülce tarator, simit ekmeği, mantar tatlısı ve zerde yörenin sevilen yemek ve tatlıları.

Bayramın son gününde Manisa gezimizi bitirdik, bakalım bir sonraki maceramızda babam direksiyonu ne tarafa kıracak? Şimdiden çok heyecanlıyım!







## CAN'IN EKRANI

Bütün bir sene çok çalıştık, yorulduk. Şimdi uzun bir tatili hak ettik. Bu tatilde sen de benim gibi bol bol gez, keşfet, dinlen ve eğlen. Fakat gözünü ve kulaklarını da dört açmayı unutma. İhamın, fikrin ve ışığın nereden geleceği belli olmaz!

1



### MİNİK YILDIZDAN BÜYÜK BAŞARI

8 yaşındaki piyanist Nisan Öksüz, İtalya'nın başkenti Roma'da düzenlenen Dinu Lipatti Gençler Uluslararası Müzik Yarışması piyano kategorisinde kendi yaş grubunun birincisi oldu. Piyano eğitimine 2 yıl önce başlayan Nisa ödülünü annesine armağan etti.



2

### SALYANGOZLARA ANI NAKLİ

Bilim insanları genetik bilgiyi bir salyangozdan diğerine aktararak anı naklini gerçekleştirmeyi başardı. Deney esnasında salyangozların zarar görmediği özellikle belirtildi. Eğer çalışmalar geliştirilirse alzheimer, hafıza kaybı gibi hastalıklara çözüm olabilecek.

### HIRSIZI KAÇIRAN BİSİKLET

Hollanda'da bir bisiklet üreticisi bisiklet hırsızlığını ortadan kaldırma umidiyle bir adım attı. Ürettikleri akıllı bisiklet dokunmaya duyarlı. Ayrıca bisikletin içinde bir ses sistemi de bulunuyor. Bisiklete sahibinden başkasının dokunduğu tespit edilirse sistem hırlamaya başlıyor ve bisiklet sahibine bildirim gönderiliyor. Bu önlemler hırsızı yıldırmaya yetmezse sesin yüksekliği artıyor.

3







6

## EN ÇOK ÇOCUKLA DÜNYA KOŞMA REKORU



4. İstanbul Çocuk Maratonu 13 Mayıs Pazar günü İstanbul Maltepe sahilinde gerçekleştirildi. Maratona 10.086 çocuk katıldı. Bu sayı "En Çok Çocukla Dünya Koşma Rekoru"nu getirdi. Maratona katılan binlerce çocuk, bitiş noktasında aldıkları madalya ve sertifikalarla şampiyon olma sevinci yaşadı.

5

## PLASTİK ATIKLARDAN SPOR AYAKKABI



Dünyanın en büyük spor giyim üreticilerinden biri olan Adidas, okyanus diplerinden topladığı plastikleri geri dönüştürerek ayakkabı, şort, mayo, tişört gibi ürünler üretiyor. Her bir çift ayakkabının üretiminde 11 plastik şişe geri dönüştürülmüş oluyor. Adidas 2017 yılında bu yolla ürettiği bir milyon çift ayakkabı sattı.

## 8 METRELİK LEGO TİTANİK

15 yaşındaki otizmli Brynjar Karl Birgisson, dünyanın en büyük lego Titanik'ini yaptı. Bunu yaparken de 65 bin parça lego ve 120 tüp Japon yapıştırıcısı kullandı. Daha önce İzlanda, İsveç, Norveç ve Almanya'da sergilenen eser yakın zamanda Amerika'da da sergilenecek. Brynjar, bu çalışmanın özgüvenini artırdığını, yeni insanlarla tanışmasını ve farklı yerler görmesini sağladığını söyledi.

4







## KİTAPÇININ KEDİSİ

Geçenlerde sokakta gezinirken, daha önce buralarda hiç rastlamadığım bir kedi gördüm. Hemen yanına gidip tanışmak istedim. Doğrusu pek öyle yeni kedilerle hemen tanışıp kaynaşan biri değilimdir. Ama bu kediye kanım ısındı. İsmi Kömür'müş. Sokağımıza yeni gelmiş. Kitapçının kedisini olduğumu söyleyince çok heyecanlandı. Meğer o da okumayı çok seviyor, çöp kutusunda bulduğu bütün yazılı kâğıtları okuyormuş. Kömür'le tanıştığımıza çok sevindim ve tanışmamızın şerefine ona Küçük Kara Balık kitabını hediye ettim. Sen de arkadaşlarına okuyup sevdiğin kitapları hediye ediyor musun? Bence bir denemelisin.

## Zebra Baba'nın Kayıp Çizgileri

Yazan Çizen: Sofio Kırtadze

Yapı Kredi Yayınları

+5 Yaş

Zebra Baba bir sabah uyandığında çizgilerinden birinin kaybolduğunu fark eder. Gün geçtikçe çizgileri biraz daha azalır. Sebebini anlamak için doktora gitse de çizgilerine kavuşmak için çamaşır ipinden yapay çizgiler yapsa da hiçbirinde başarılı olamaz. Kitabın sonunda Zebra Baba'nın bu sorununu nasıl çözdüğünü öğrenip sen de en az benim kadar şaşıracaksın.





# Zugileyen Yinki

Yazan: Seda Meşeli Allard

Çizen: Rukiye Uluşan

Abm Yayınevi



+7  
Yaş

Zinkorino adasında bir anda büyük bir gürültü kopar. Acaba bu gürültünün kaynağı nedir? Yoksa adanın devî Yinki'nin ağlaması mı? Zugileyen Yinki, Yinki'nin ağlamasının nedenini bulmaya çalışan bir kitap. Okurken çok eğlendim, bol bol da kahkaha attım. "Bizim Devî Nesi Var?" serisinin bu ilk kitabını senin de keyifle okuyacağından eminim.



# Roko ile Konuşmalar

Yazan: Meltem Gürle

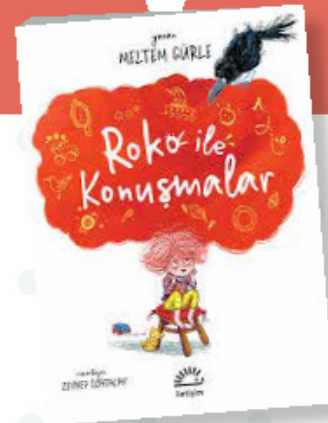
Çizen: Zeynep Özatalay

İletişim Yayınları



+9  
Yaş

Şehirdeki apartmanın 12. katında yaşayan ve dışarıda oynamak için can atan 8 yaşındaki Nisa'nın penceresine bir gün bir karga konar. Fakat bu karga öyle sıradan bir karga değildir. Roko isimli konuşan karga ile Nisa kısa zamanda arkadaş olur. Bu kitapta obur ve biraz da ukala Roko ile arkadaş canlısı Nisa'nın sohbetlerine şahitlik edecek, bunları okurken de bir yandan eğlenecek bir yandan düşüneceksin.





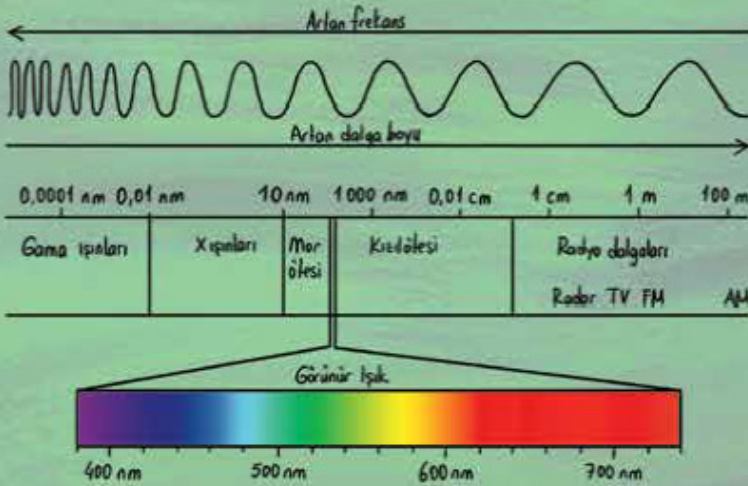
## UZAY KÂŞİFİ GÖKAY

Biliyor musun, resimde de  
sarı çizdim ama güneş ışığı  
aslında beyazmış.

Gerçi beyaz  
olmasına  
rağmen içinde  
birçok farklı  
renk mevcuttmuş.

Bu feneri bir  
Güneş  
olarak düşün.  
Bak, gördün mü?

Güneş'ten gelen beyaz ışık Dünya  
atmosferinde yol alırken birçok parçacıkla  
çarpışarak saçılmış.



Renkler dalga boyu tarafından belirlenirmiş. Yani  
renkler eşittir farklı olan dalga boyları.

Dalga boyu kısalıdıkça saçılan ışık  
miktarı artıyormuş. Bu yüzden  
kısa olan mavi renk uzun olan  
kırmızıdan daha çok yayılmış.



Peki, Güneş ışını beyazsa, bizi de Güneş aydınlatıyorsa, gökyüzü neden mavi görünüyor?



Çünkü Güneşten gelen ışıklar farklı oranlarda saçılıyor!



Güneş gökyüzünde yükseldiğinde kısa dalga boylu mavi ışık daha fazla saçılarak her yöne dağılmış. Bu yüzden de gökyüzünün mavi görünmesine sebep olur.

Aslında en kısa dalga boyu mor ışığın. O hâlde neden gökyüzü mavi biliyor musun dostum?



Gökyüzünün mor yerine mavi görünmesinin temel nedenlerinden biri gözümüzdeki ışık algılayıcılarının maviye diğer renklere göre daha duyarlı olmasıymış.



Mor bir gökyüzü harika olmaz mıydı?







## YEŞİLCAN'IN MACERALARI

### Bayramda Sevdiklerimizi Hatırlayalım







Èce bizden  
önce gelmiş!

Yeşilcan ve Efe Figen teyzenin evine gelirler.



Evet Efe, hem sana da şeker getirdim!



Çocuklar, Figen teyzenin elini öperler. Onu  
mutlu ederler.



Çok şeker yemeyin, diřleriniz  
çürümesin! Sağlıklı beslenin  
çocuklar!



Evden çıkarlar. Bir kuş ağızındaki şekeri  
Efenin başına düşürür.



Bak Efe, kuş da senin  
bayramını kutluyor!

haha!

hahaha!





ALİ GEL

Benim adım Ali. Ali Gel. Benim bir de kutum var. Ama bu sıradan bir kutu değil! Acayip şeyler kutusu. Çünkü elime bir kitap alıp içine girdiğimde, kendimi kitabın içinde buluyorum. Ha bu arada şu gördüğünüz de Kuş! O da konuşuyor!

## HANZALA

Bu sabah annem “Ali, bu kutu biraz eskimiş görünüyor.” dedi.

Ödüm koptu. Bana sormadan kutumu atmasından korktum. Böyle bir şey yapmaması için kutunun bizi olağanüstü yolculuklara çıkardığını, Yeryüzü Ansiklopedisi’nden istediğimiz bir bölümü seçip kutunun içinde okumaya başladığımızda o ülkeye seyahat ettiğimizi nasıl anlatabilirdim?

Elbette yalan da söyleyemezdim. Ben de anlayabileceği kadarıyla doğruyu söyledim:

- Ama ben bu kutuyu çok seviyorum ve içinde kitap okumaya bayılıyorum! Çok heyecanlı bu kutunun içinde kitap okumak!

Neyse ki kutunun odamda kalmasına izin verdi.

- Harika!

- Haklısın Kuş, harika!

- O hâlde gel azıcık dolaşalım, bir yerlere gidelim.

- Tamam, hadi seç bir yer!

- Sürpriz olsun, atla kutuya geliyorum!

- Tamam tamam!

Hemen yerime geçtim. Kutunun içi karanlık olduğu için Yeryüzü Ansiklopedisi’ni rastgele açıp el feneri ile okumaya başladım:

“Gazze, Filistin Ülkesinin, Akdeniz kıyısında kalan şirin sevimli bir şehridir...”

- Filistin mi dedin sen?

- Evet Kuş, Filistin! Gazze’ye gidiyoruuuuuuuz! Sıkı tutun Kuuuuuuuuş!

Gözümüzü açtığımızda kendimizi upuzun çok yüksek bir duvarın önünde bulduk. Hatta Kuş az daha duvara çarpiyordu.

- Bu da neyin nesi?

- Şuna sorsana!

- Kime Kuş?

- Şuna!

- Heeey!





Benim yaşlarımda bir kız çocuğu duvara resim çiziyordu. Koşarak yanına gittik. Tabii ben koştum, Kuş ise uçtu.

- Hey merhaba!

- Merhaba ama neden bağıyorsunuz? Lütfen biraz sessiz olun. Bu resmi bitirmeden askerlerin beni görmesini istemiyorum.

- Askerlerin mi?

- Askerlerin evet! İsrail askerleri.

- Kim ki onlar?

- Onlar ülkemizi bizden aldılar. Kendi ülkemizde istediğimiz gibi gezemememiz için de bu duvarı yaptılar. Duvarın öteki tarafına istediğimiz zaman geçemiyoruz. Hâlbuki orası da bizim ülkemiz!

Bu küçük kız neler söylüyordu böyle? Biz nereye gelmiştik? Kuş da ben de çok şaşkındık. Akdeniz kıyısı deyince çok başka şeyler hayal etmiştik oysa!

- Peki, seni görürlerse ne olur?

- Ellerimi bağlayıp beni ailemden ayırabilirler.

- A.. A.. A.. Ailenden ayırmak mı? Ço..Ço.. Çocukları ailelerinden mi ayırıyorlar?

- Onlar için büyük, çocuk, hiç fark etmez.

- Sen korkmuyor musun peki?

- Artık korkmuyorum!

- Çok cesur bir kızmışsın sen.

- Burada herkes cesurdur.

- Senin adın ne?

- Fatıma!

Fatıma'nın biz gelmeden önce yapmaya başladığı resme baktım. Sırtı dönük bir çocuk resmiydi bu.

- Ne çiziyorsun Fatıma?

- Bu Hanzala!

- Hanzala mı?

- Evet Hanzala. Hanzala'yı burada herkes tanır.

- Neden yüzünü çizmedin? Neden arkasını çizdin? Ben çocuk resmi çizerken hep yüzünü çizerim.

- Hanzala küskün, insanlarla konuşmuyor ol!

- Küskün mü?

- Evet küskün! Filistin tekrar özgür bir ülke olana kadar da kimse ile konuşmayacak. Askerler evlerimizi yıkmaktan ve yaşlı zeytin ağaçlarımızı sökmekten vazgeçene kadar büyümeyecek de, hep 10 yaşında kalacak.

- Şey... Bütün bunlar çok üzücü.

Fatıma'ya ne söyleyeceğimi bilemedim. Kuş, ilk defa gagasını hiç açmadan şaşkınlıktan ve korkudan irileşmiş gözlerle bizi izliyordu.

- Okul nasıl gidiyor?

- Gidebildiğim zamanlar iyi gidiyor.





- Burada okula gitmek çok mu zor?

- Hem de nasıl! Askerler okula giderken bizi arıyorlar. Çantalarımızın içine, kalemliklerimize, defterlerimizin arasına bile bakıyorlar. Hep geç kalıyoruz bu yüzden.

- Gerçekten mi?

- Hatta bazen de okulumuzu yıkıyorlar!

- Ama nasıl olur?

- Merak etme, biz her seferinde yenisini yapıyoruz. Çünkü iyi bir eğitim almazsak, ülkemizi asla geri alamayız!

Fatıma, Hanzala'nın pantolonuna kocaman bir yama çizdi. Galiba resmi bitmişti. Derin bir nefes aldı. "Askerler Hanzala'yı hiç sevmiyorlar! Çünkü onu yakalayıp hapse atamazlar." dedi.

- Siz nereden geldiniz?

- Türkiye'den.

- Bu duvar yıkıldığında ben de başka yerlere gideceğim. O zaman Türkiye'ye de gelirim, belki yine görüşürüz. Ama şimdi gitseniz iyi olacak!

- Neden, sıkıldın mı bizden?

- Hayır, askerler geliyor!

Her yanlarından silahlar, bombalar sarkan askerleri görünce ben çok korktum. Kuş da korktu. Ama Fatıma hiç korkmadı. Ellerini cebine sokup gitti. Giderken, tıpkı resmini çizdiği Hanzala'ya benziyordu.

Fatıma'yı öyle giderken görünce onun için hem üzüldüm hem de bu korkusuzluğuna hayran kaldım. Geri dönmek zorunda olmak da daha önce hiç bu kadar zor gelmemişti bana.

Eve döndüğümde ilk ne yaptım, biliyor musunuz? Boya kutumdan kalemlerimi aldım ve kutumun üzerine daha önce çizdiğim bayrağımızın hemen yanına Hanzala'yı çizdim.

Biliyorum bu kadarı Hanzala'nın benimle barışması için yeterli değil ama şimdilik elimden gelen bu.

Allah'a emanet ol Fatıma! Bir gün Ülkeni hep birlikte geri alacağız ve Gazze'nin bütün duvarlarına, gülümseyen Hanzala resimleri çezeceğiz.







## ATA'MDAN HATIRALAR

Milletin bağrında temiz bir nesil yetişiyor.  
Bu eseri (Türkiye Cumhuriyeti Devleti) ona  
birakacağım ve gözüm arkamda olmayacak.

***Mustafa Kemal Atatürk***





## Millî Parkta

Millî parklar, bölgenin bitki örtüsünü ve doğal hayvanlarını korumak amacıyla devlet tarafından koruma altına alınmış bölgelere deniyor. TRT Çocuk kahramanlarımız da yaz mevsiminin ilk günlerini bir millî parkta geçirmek, doğayla iç içe olmak istemişler. Bu eğlenceli ve kalabalık ortamda aşağıda verdiğimiz kahramanları bulabilir misin?











ELİF'İN DERSLERİ

# KAVUN

**bir yaz bitkisidir.**

Kabakgiller ailesinin iri meyveli bir üyesidir.  
Kavunun gövdesi metrelerce uzayabilir.



Olgunlaşmamış olanları da meyve olarak yenebilir  
ve bu hâldeki meyvesine kelek denir.

Türüne ve çeşidine göre, kalın kabuklu, iri  
meyvesinin içi dolgun sulu ve bol çekirdeklidir.

Ana yurdu Ortaasya, İran ve Anadolu'dur.





Tavşan



Cocuk  
DERGİSİ













MO

Akili



# Heyecanlı, eğlenceli, eğitici 29 farklı oyun

## macera



Keloğlan



İbi



İbi Macera



Köstebekgiller



Rafadan Tayfa  
Tornet



Rafadan Tayfa  
Mahalle Meselesi



Hayri Uzayda



Maysa ve  
Bulut Oba



Kare  
Havalimanında

## öğren



Kuzucuk



Elif'in  
Düşleri



Bulmaca  
Kulesi



Kare

## yarış



Yarışçı Arazî



Zorlu Yarış

## ev işleri



Kolay Gelsin



Canım  
Kardeşim

## bilgi



Bilgi Adası



Rüzgar Gülü



Tel Ali

## sevimli dostlarımız



Orman  
Doktoru



Hayvanları  
Keşfediyoruz



Su Altı Kâşifi

## yaratıcılık



Animasyon  
Stüdyosu



Mutlu Oyuncak  
Dükkanı



Maysa ve  
Bulut

## bulmaca



Ege ile Gaga  
Tangram



Ege ile Gaga  
Bulmaca



Ege ile Gaga

Ücretsiz,  
Reklamsız

IOS, Android,  
Web



www.trtcocuk.net.tr



@trtcocuk





# ÇEVREMDE NELER OLUYOR?

Çevrendeki büyüklerin "Mevsimler değişti, eskiden böyle miydi?" ya da "Küresel ısınma var, ozon tabakası deliniyor." gibi cümleler kurduğunu illa ki duymuşsundur. Peki, bunlar ne anlama geliyor, eskiden dört mevsim vardı da şimdi, kırk dört mevsim mi var? Önceleri aralık ocak şubat ayları bahardı da şimdi kış mı oldu? Tam olarak öyle olmasa da milyonlarca yıldır zaman zaman değişerek devam eden doğanın düzeninin son yıllarda çok hızlı biçimde değiştiğini görüyoruz. Sonbahar aylarından biri olan eylül, yaz ayı gibi, yaz aylarından biri olan haziran, ilkbahar ayı gibi geçmeye başladı. Dahası pek çok hayvanın nesli hızla tükeniyor, çevre kirliliği ve kuraklık artıyor, anlayacağın bir şeyler ters gidiyor. Biz de Su Elçileri olarak özellikle senin gibi çocukların bilinçli birer birey olması için su ve çevre kirliliğini, bununla baş etme yollarını anlatmaya geldik. Haydi, çevre kirliliğinin 5N 1K'sına birlikte bakalım!





## Çevre Sorunları **Nelerdir?**

Çevrende neler var? Hayır, hayır, koltuk, yatak veya masadan bahsetmiyorum, bir ormana, köye, doğal bir yere gittiğinde neler görüyorsun? Buralarda gördüğün ağaç, toprak, su, hayvanlar, bitkiler, hava ve daha birçok şeyin düzeni bozuldu. Hava kirliliği, su kirliliği, ormanların azalması, erozyonun artması, hayvan ve bitki türlerinin azalması, işte bunların hepsi çevresel sorunların içinde. Şimdi bu sorunların seni ilgilendirmediğini düşünebilirsin. Oysa soluduğun havanın, içtiğin suyun, yediğin yiyeceğin, bastığın toprağın bozulduğunu, yok olduğunu, kirlendiğini düşün. Çevre sorunları tüm canlıların ortak problemi.



## Çevresel Sorunlar **Nerededir?**

Çevresel sorunlar her yerdedir. Havada, karada, suda, doğuda, batıda, kuzey ve güneyde, kutuplarda, çöllerde, bozkırda, Türkiye'de, Çin'de, ABD'de, Almanya'da, Lübnan'da, Avusturalya'da... Sanayileşmenin, nüfus artışının fazla olduğu yerlerde çevresel sorunlar daha fazla olsa da dünyanın bir ucunda bozulan denge öbür ucunu da etkiliyor. Bu yüzden çevresel sorunların olmadığı yer yok diyebiliyoruz. İşte bu sebepten biz Su Elçileri, kutuptan, çölden, havadan ve karadan farklı canlılarla bir ekip oluşturduk.



## Çevre Sorunları **Niye** Oluşur?

Çevre sorunlarının, doğanın dengesinin bozulmasının tek sebebi insanlar. Sanayileşmeyle birlikte fabrika atıklarının çevreye zararı arttı. Buna hızlı nüfus artışı, tüketimin artması da eklendi. Kullan at ürünler doğaya çöp olarak dönüyor. Doğal kaynaklar hiç tükenmeyecekmiş, bütün dünya kendileri için dönüyormuşçasına yaşıyor insanlar. Bunun sonucunda da doğanın tüm dengesi bozuluyor.



## **Ne Zaman**dan Beri Çevresel Sorunlar Yaşanıyor?

Özellikle 1940'lı yıllardan sonra çevresel sorunlar giderek arttı. Sanayileşmenin artması, plastiğin üretilmesi doğaya büyük zararlar vermeye başladı. Neyse ki son 10 senedir insanlar artık bir şeylerin ters gittiğinin farkında ve bunu önlemek için çaba harcıyor.



## Sorunları **Kim** Çözebilir?

Tabii ki de sen! Unutma, her çığ, küçük bir kartopuyla başlar. Eğer sen bilinçli olursan çevrendekileri de bilinçlendirebilirsin. Yaşadığın mahallenin, ilçenin veya şehrin başındaki kişilerle görüşüp onların da halkı bilinçlendirmesini sağlayabilirsin. Tıpkı bizim gibi bir su elçisi olmaya var mısın?



## Çevre Sorunlarını Nasıl Çözebilirim?

Günlük hayatında basit şeyler uygulayarak sen de Su Elçileri'nden biri olabilir, çevreyi korumaya kendinden başlayabilirsin. Bu basit şeyler neler mi?

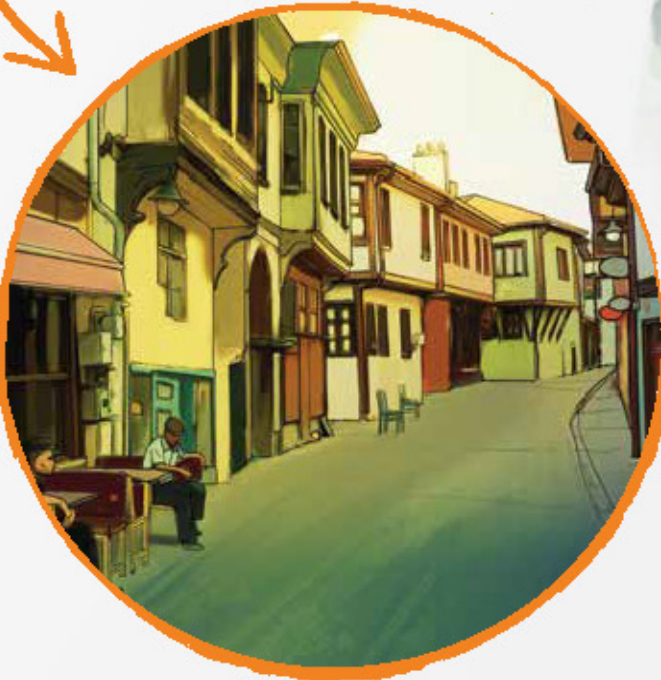
- Kâğıt, cam gibi geri dönüştürülebilecek maddeler kullanabilir, bunları geri dönüşüm kutularına atarak yeniden kullanılmasını sağlayabilirsin.
- Gereksiz yere su, elektrik, doğalgaz, kömür kullanmamaya gayret edebilirsin.
- Her şeyi satın almak yerine elinden geldiğince kendin üretebilirsin.
- Çevrendeki insanların sorunlara karşı bilinçlenmesini sağlayabilir, onlara problemleri anlatarak duyarlı olmalarına katkı sağlayabilirsin.
- Poşet kullanmak yerine bez çantalar, plastik çatal kaşık yerine ahşap veya metal çatal kaşık, karton bardak yerine seramik veya cam bardak kullanabilirsin.
- Rüzgâr, güneş gibi sürdürülebilir enerji yöntemlerini kullanmak üzere projeler üretebilir, çevreni bilinçlendirebilirsin.
- Ağaç dikerek ormanların artmasına yardımcı olabilirsin.



# YAĞLI BOYA TABLO MİSALİ ODUNPAZARI EVLERİ

Dar sokakların iki yanına sıralanan bazıları bembeyaz, bazıları çivit mavisi duvarların arasında, kahverengi ve kiremit kırmızısı çerçeveleri ile bir yağlı boya tablo sergisindeyiz sanki. Eskişehir'de, Odunpazarı Evleri'ni geziyoruz!

Eskişehir'in güneyinde, tepelik bir alanda kurulmuş Odunpazarı semti. Bu semtin en meşhur, dillere destan yönü ise şüphesiz evleri. Geleneksel Anadolu Türk Mimarisi örneklerini koruyan bu şirin semt kıvrımlı yolları, çıkmaz sokakları ve ahşap süslemeli, bitişik düzen evleri ile tarihten bugüne uzanan sınırsız bir selam sanki.



Odunpazarı Evleri genelde iki tip olarak yapılmış: İlk tip evlerin girişleri sokaktan, bahçeleri ise arkada. İkinci tip evler ise bahçeleri önde, evler de bahçe içinde olacak şekilde bir, iki ya da üç katlı olarak inşa edilmiş. Ayrıca evlerin sokağa bakan cepheleri de çıkmalı, yani cumbalı.



Hem yaşam alanı olarak hem de bu evlerde yaşayan ailelerin yaşam alışkanlıklarına uygun biçimde tasarlanan Odunpazarı Evleri'nin alt katında mutfak, ahır, çamaşırlık veya depo bulunuyor. Üst katta ise ailelerin asıl yaşam alanı için gerekli odalar var. Evlerin içerisindeki odalarda ise geniş dolaplara rastlamak mümkün. Zamanında yüklük olarak kullanılan bu dolaplar, incelikli ahşap işçiliğinin de göstergesi.



#### Nedir?

Cumba, özellikle eski evlerde sokağa doğru çıkıntılı balkon benzeri bölümlere deniyor.

#### Yakınında Ne Var?

Bölgede evlerin yanı sıra döneme özgü Kurşunlu Camii ve Külliyesi de bulunuyor. Ayrıca bölgenin geleneksel el sanatlarının örneklerini görebileceğimiz tarihi Atlıhan, Eskişehir Sanatları Çarşısı ve dünyada sadece Odunpazarı'nda bulunan Lületaş Müzesi de mutlaka ziyaret edilmesi gereken yerler arasında.







# UÇAKLARIN HAVADAKİ GÖZÜ HAVA TRAFİK KONTROLÖRÜ

**Bu ay sizlere çok farklı bir mesleği tanıtacağım. Belki bugüne kadar hiç duymadınız. Uçaklarla ilgili... Tahmin eden var mı? Yok hayır, pilot değil. Hayır, hostes de değil. Peki, söylüyorum o zaman: Hava trafik kontrolörü. Bu ilginç mesleği sizler için İstanbul Atatürk Havalimanı'nda 28 yıldır hava trafik kontrolörü olarak çalışan Banu Bilge ablaya sordum.**

Banu abla çoğumuz bu mesleğin adını ilk defa duyuyoruz. Hava trafik kontrolörü kimdir?

**Banu Bilge:** Hava trafik kontrolörü, en kısa ve öz anlatımla, tüm havalimanlarında, uçakların emniyetli bir şekilde iniş-kalkış yapmalarını, dağlardan, binalardan veya diğer uçaklardan güvenli bir şekilde ayrılmış olarak uçmalarını sağlayan kişiye denir.

**Hava trafiği nedir? Uçakların da yolları mı var havada?**

**Banu Bilge:** Nasıl kara taşıtlarına ait karayolları var ise, yolcu uçakları için de gözle göremediğimiz havayolları vardır. Ancak havayollarının karayollarına göre en büyük farkı, uçakların onları takip edecek ve yerdeki gözleri olacak, diğer uçaklardan ayıracak kişilere, yani hava trafik kontrolörlerine ihtiyaç duymalarıdır.

**Hava trafik kontrolörleri ne iş yapar?**

**Banu Bilge:** Hava trafik kontrolörleri üç kola ayrılır: Kule, yaklaşma kontrol ve saha kontrol. Henüz kalkış yapmamış bir uçak, önce kule hava trafik kontrolöründen "Motor Çalıştırma İzni" alır. Daha sonra gidiş meydanına hangi rotalarda ve hangi yükseklikte gideceğini belirten "Yol İzni"ni alır ve son olarak da "Kalkış İzni"ni alarak kalkar. Kalkar kalmaz kule ile konuştuğu frekansı değiştirir. Yaklaşma hava trafik kontrolörü arkadaşımızın kendisine vereceği talimatlar doğrultusunda tımanır, alçalır veya sağa sola döner. Belirli bir seviyeye geldikten sonra ise saha kontrol frekansına devredilir.







## Nasıl hava trafik kontrolörü olunur?

**Banu Bilge:** Hava trafik kontrolörü olabilmek için mutlaka ve mutlaka çok iyi derecede İngilizce bilmek, üniversite mezunu olmak, KPSS adlı sınavda başarılı olmak, kurum bünyesinde yapılan yetenek testini geçmiş olmak ve ardından da sağlık raporu almak şarttır. Daha sonra adaylar, bir buçuk yıl kadar süren ve son derece modern eğitim tesislerimizde verilen mesleki kursa alınırlar. Bu kursun sonunda da başarılı olan arkadaşlar çalışacakları havalimanlarına gönderilir ve orada belirli bir süre asistan hava trafik kontrolörü olarak çalışarak bir sınavla daha girerler. Bu sınavı da başarırlarsa artık kontrolör olarak işe başlarlar. Bunun dışında bir de Anadolu Üniversitesi'nin Hava Trafik Kontrolörlüğü bölümüne girerek de hava trafik kontrolörü olunabilir. Ayrıca meslekte çalışan her kontrolör arkadaşımız mutlaka her sene birer defa sınavla girer ve bir veya iki yılda bir sağlık raporunu yeniler.

## Bir hava trafik kontrolöründe olması gereken en önemli özellik nedir?

**Banu Bilge:** Dünyadaki tüm pilotlar ve tüm hava trafik kontrolörleri görevleri sırasında birbirleriyle İngilizce konuşurlar. Bu o kadar katı bir kuraldır ki Türk pilotlar ile Türk hava trafik kontrolörleri bile birbirleriyle İngilizce konuşur. Bu nedenle bir hava trafik kontrolörü çok iyi derecede İngilizce bilmelidir.

## Mesleğinizin zorlukları sizce nelerdir?

**Banu Bilge:** Heyecanını baskılamak, sakin kalmak... Hava trafik kontrolörünün, örneğin cihaz veya frekans arızası gibi acil durum rapor eden ya da yakıtının çok azaldığını veya uçakta kalp krizi geçiren bir hastasının olduğunu söyleyerek iniş önceliği isteyen bir pilot ile konuşurken sakin kalıp yardımcı olması gerekir. Bu işimizin en zor kısmı sanırım.



## Mesleğinizin en keyifli yanları nelerdir?

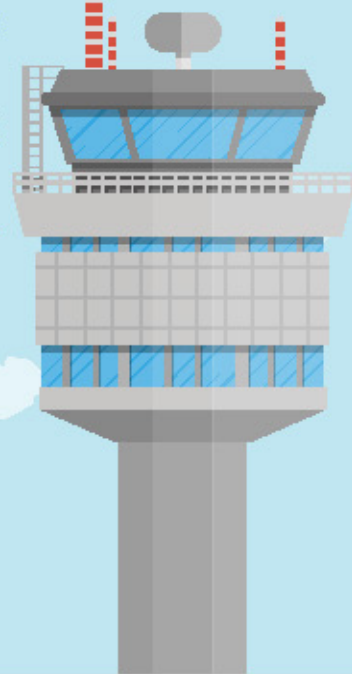
**Banu Bilge:** Hava trafik kontrolörlüğünün çalışma saatleri nöbetlidir. Bu şekilde de kendinize ve hobilerinize zaman ayırabileceğiniz boş günleriniz olur. Mesleğin en güzel yanlarından biri de çalıştığınız sürece, hiçbir saatin başka bir saate benzememesi, her zaman farklı ve heyecan verici oluşu.

## Neden bu mesleği seçtiniz?

**Banu Bilge:** Günümüz çocuklarının çok da uzak olmadığı bilgisayar oyunlarının gerçek zamanlı ve canlı bir şekli gibi düşünebiliriz radar ekranını. Gerçek uçaklar ve gerçek hava trafiği ile çalışmanın ardından gelen keyif, başka çok da fazla meslekte erişilemeyecek bir duygu bence. Belirli bir olgunluk yaşına erdiklerinde ve yeterince eğitim aldıklarında isteyen her çocuk için çok iyi bir tercih olabilir.

## Bu mesleği seçmek isteyenlere ne tavsiye edersiniz?

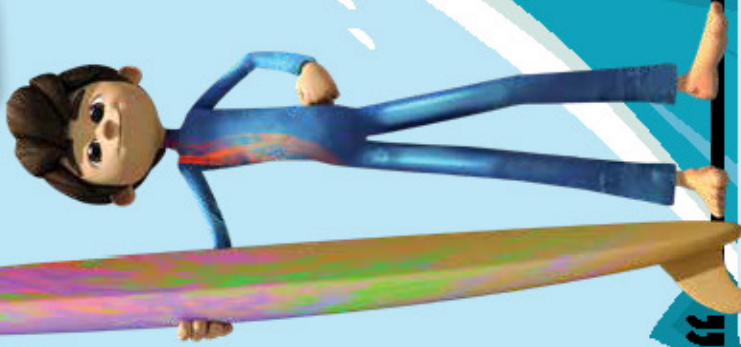
**Banu Bilge:** Hava trafik kontrolörü olmak isteyen çocukların üniversite çağına kadar gelene kadar yapabilecekleri en iyi şey İngilizce konusunda kendilerini yetiştirmeye çalışmaları olacaktır.



**Düzeltilme:** Nisan 2018 sayımızdaki Büyüsem de Olsam röportajımızda geçen "Sepetçiler Kasrı'nın bacalarını Mimar Sinan yapmıştır." ibaresinin doğrusu "Sepetçiler Kasrı'nın ardından görülen Topkapı Sarayı'nın mutfak kısmının bacalarını Mimar Sinan yapmıştır." şeklindedir. Tarafımızdan kaynaklanan bu yanlış için ilgili kişilerden özür dileriz.



# DALGALAR VE RÜZGÂRLA DANS



Sörf, özel tahtasıyla denizdeki dalgalara meydan okuyarak yapılan bir spor. Denge, konsantrasyon ve güç gerektiren bu keyifli sporu daha yakından tanıyalım mı?

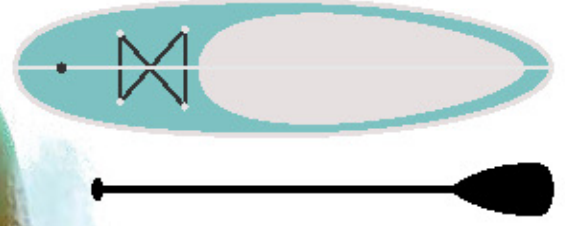
Sörf, rüzgâr ve yelken sörfü olmak üzere ikiye ayrılıyor. Ayrıca uçurtma veya paraşüt eklentisiyle sörf yapmak da mümkün.

Dalga sörfü, dev dalgaların olduğu okyanus kıyılarında yapılıyor. Dalgaların bu kadar yüksek olmadığı yerlerde ise rüzgâr sörfü yapmak mümkün. Rüzgâr sörfü için sörf tahtasına bir yelken eklenmeli ve rüzgârın hızı saatte en az 15 km olmalı.



Sörfte temel mantık sörf tahtasında ayağınızı doğru yerlere basarak veya rüzgâr sörfünde buna ek olarak yelkeni oynatarak dengede kalmak. Direği veya yelkeni döndürmek, sörf tahtası üstünde eğilmek ve ileri geri gitmek mümkün. Bu sayede rüzgârın ve dalgaların arasında uzun mesafeler katedebiliyorsunuz.

Adrenalin dolu, güç, denge ve konsantrasyon gerektiren sörf sporunu yaparken dalgaların, rüzgârın ve özgürlüğün sesine kulak vereceksin.



Türkiye okyanus kıyısında olmadığından dev dalgalara pek rastlanmıyor. Bu yüzden dalga sörfü pek yaygın değil. Fakat rüzgâr sörfü yapmayı öğreneceğin, sonrasında da bu sporu yapmaya doyamayacağın pek çok kıyımız var. Özellikle Alaçatı, Datça, Alanya, Şile, Kerpe, Bodrum, Akyaka gibi yerlere gidip buralarda profesyonel eğitim aldıktan sonra sörf yapmanın tadına varabilirsin.

Sörf, giderek yaygınlaşan bir spor. Öyle ki 2020 Olimpiyatlarında, olimpiyat sporlarından biri olacak. Ülkemizde sörf millî takımına dâhil olan ilk kadın sporcu Aleyna Hadimoğlu genç yaşına rağmen Türkiye’de ve dünyada önemli başarılarla imza atıyor. Aleyna ablaya başarılarının devamını diliyoruz.



## EVLIYA ÇELEBİ



Evliya Çelebi yedi iklim dört bucağa adım adım dünyayı dolaşmaya devam ediyordu.

Az daha dayan Küheylan'ım. Antakya'ya az kaldı.

Çok yoruludum. Daha gelmedik mi?

O, Şam Valisi Murtaza Paşa. Güvenlik önlemleri için gittiğim her yere devlet görevlileri ile gitmeye çalışıyorum, biliyorsun Küheylan'ım. Bu zamanda tek başına yolculuk yapmak çok tehlikeli. Gece gündüz eşkıya eksik değil. Dikkatli davranmak gerekir. Hem ne demişler, "Önce yol arkadaşı, sonra yol."

Şu önden giden beyaz atın sahibi kim? Onlar niye bizimle geliyor?

Haklısın galiba.

Evliya Çelebi gezmeyi çok sevdiği kadar yazmayı da çok seviyordu. Bazen sabahlara kadar çalışıyordu.

Evliya Çelebi, gittiği her yer için yaptığı gibi, Antakya'nın da çarşılarını, insanlarını, hanlarını, hamamlarını, tarihini, efsanelerini Seyahatname'sinde ayrıntılı bir şekilde anlattı.

Antakya'da nice peygamberler ve kıymetli insanlar yaşamış. Yaşın süresinde anlatılan Habib Necari'nin ömrü de İsa Peygamber zamanında burada geçmiştir. Ben de onun türbesini ziyaret ettim.







Tüh uyumuşum! Elimi yüzümü yıkayayım da yazmaya kaldığım yerdan devam edeyim.

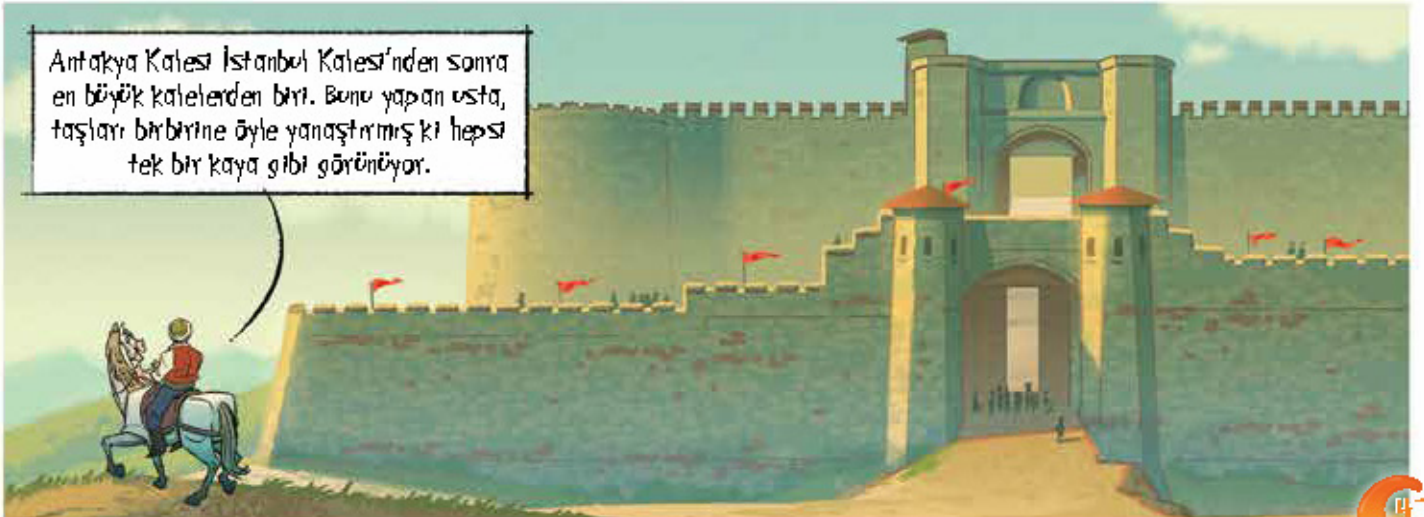


Antakya, dünyanın en eski şehirlerinden biri. Hakkında nice efsaneler ve hikâyeler var. Şehrin doğu tarafındaki dağların eteklerinden çok güzel suyu olan pınarlar akar. Evlerin çoğu, Ası Nehri yakınında kurulmuştur.



Bırkmadın mı yazmaktan? Hadi çkalım dolaşalım.

Sen arpa yemekten bıkrıyor musun? Bu da benim ırdam. Ben yazarak besleniyorum. Ama gezme vakti de geldi. Şimdi hazırlanıp geliyorum.



Antakya Kalesi İstanbul Kalesi'nden sonra en büyük kalelerden biri. Bunu yapan usta, taşları birbirine öyle yanaştırmış ki hepsi tek bir kaya gibi görünüyor.



Evliya Çelebi, İskenderun'u da şöyle anlatır:

İskenderun da Antakya'nın pek yakınında. İlk kurucusu Büyük İskender olduğundan buna İskenderun demişlerdir.

Himm burası pek güzel bir yermiş. Ben buraya bir şehir kursam iyi olur. Tarihçilere de söyleyeyim, bu şehri benim kurduğumu yazsınlar.



Gemiler için sevilen bir limandır. Her yıl limana iki yüz kadar kalyon gelir, demir atarak burada dinlenir.



Açık ve temiz havada Kıbrıs Adası'nın karlı dağları görürler diyorlar ama ben görmedim.

Bu limanın batı tarafında iki yüz altmış mil uzakta Kıbrıs Adası'nın Andros burnu vardır.



Öyle diyorlar ama ben de görmedim. Kim bilir belki bir gün Kıbrıs'a da gidertz birlikte.

Öyle. Senin işin iyi. Evliya Çelebi'nin atı olmak pek güzel bir şey olsa gerek.

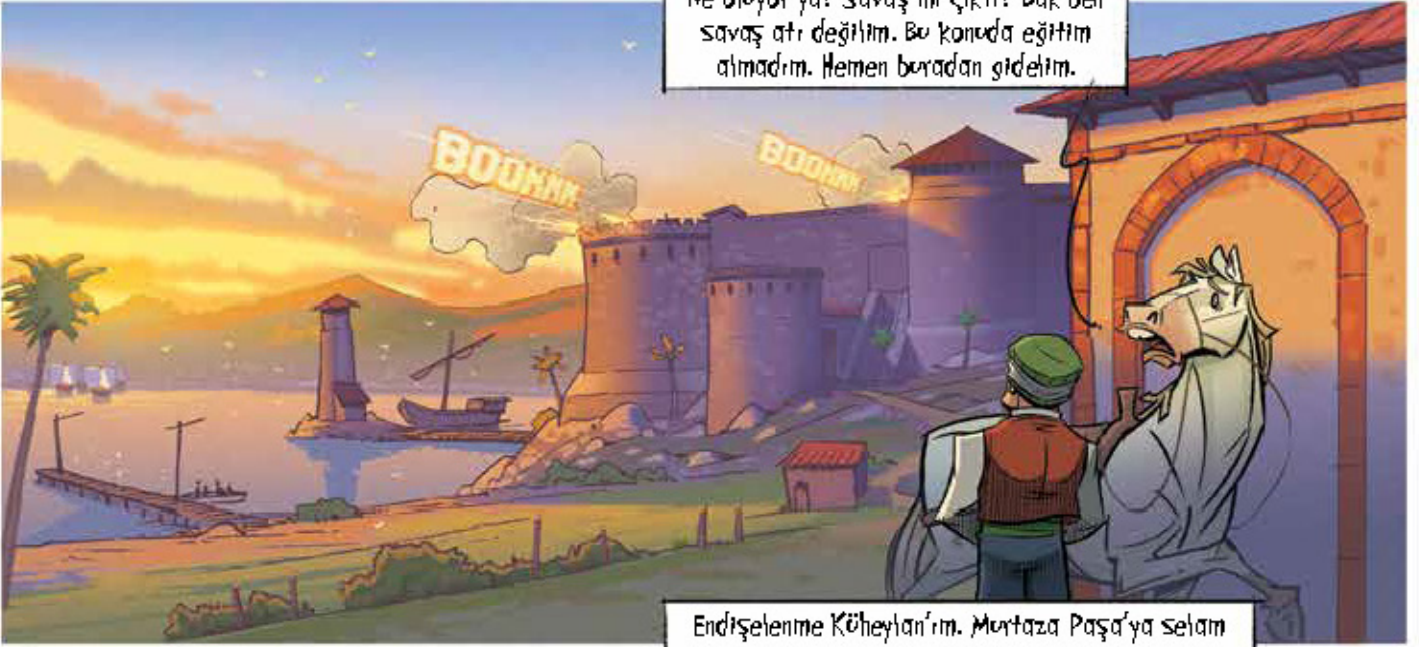
Senin mesteliğin benimkinden daha zormuş arkadaş.

Şehrin suyu uzaktan Kervan Pınarı'ndan eşeklerle getirilir. İskenderun çukurda kaldığından gelen geçeler bu Kervan Pınarı'na inerler.





Ne oluyor ya? Savaş mı çıktı? Bak ben savaş atı değilim. Bu konuda eğitim almadım. Hemen buradan gideyim.



Endişelenme Küheylan'ım. Murtaza Paşa'ya selam veriyorlar. Şuraya baksana, yirmi altı parça kalyon, "Hoş geldin" anlamında şenlik yapıyorlar.

Hıı... Bizze hoş geldin diyen yok. Halbuki 500 yıl sonra kimse Murtaza Paşa'yı hatırlamayacak. Herkes seni ve beni hatırlayacak.



Biz işimize bakalım ve yolumuza devam edelim. Şöyle doğuya doğru ilerleyelim. Kim bilir bizi ne güzellikler ve maceralar bekliyor.



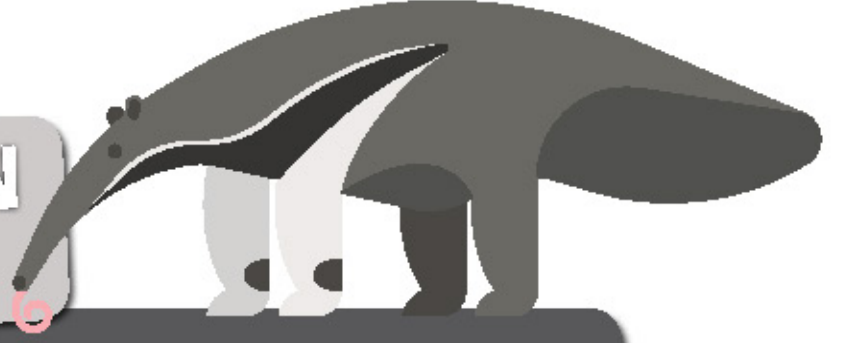
## MİNİ SÖZLÜK

**Liman:** Deniz kırsında, gemilerin sığınmalarına, yolcularını indirip bindirmelerine, yüklerini boşaltıp yüklemlerine yarayan karunaklı alan.

**Kalyon:** Tarihte kürek ve yelkenle hareket eden en büyük savaş gemisi.



ORMANIN EN  
GİZEMLİSİ



# KARINCAYİYEN

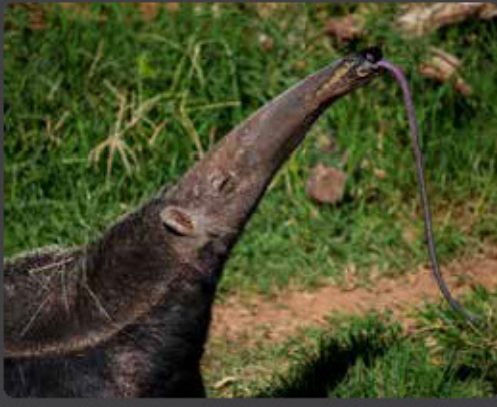
Karınca yi yen! Evet, evet yanlış okumuyorsun, ben bir karıncayıyeni. İsmimin biraz değişik olduğunu ben de kabul ediyorum. İsmimin nereden geldiğini, hayatımı ve ailemi merak edenler için buradayım. İşte anlatmaya başlıyorum.

## ÜÇ BOY DİKEN

Çok büyük canlılar sayılmazız, boyumuz genelde 50 ila 70 santim arasında, ağırlığımız da boyumuza göre 5 ila 15 kilo arasında değişiyor. Bilim insanları biz karıncayıyenleri yaşadığımız yerlere ve dikenlerimizin uzunluğuna göre üç türe ayırıyor. Bazılarımız uzun dikenleriyle kirpilere benzer ama benim gibi karıncayıyenlerde dikenler kılların arasında kaybolur ve dışarıdan görünmez.







## İSMİMİN ANLAMI NE?

En çok merak ettiğiniz soruyu biliyorum! İsmimizi beslenme şeklimizden alıyoruz. Uzun bir boruya benzeyen ağzımız ve uzun, yapışkan dilimiz karıncaları toplamak için oldukça müsaft. Kısa süre içinde karınımızı doyurabiliyoruz. Tıpkı bir elektrikli söpörge gibi bulduğumuz besinleri dilimiz yardımıyla çekiyoruz. Föööööp! Yalnız dolaştığım dikkatinizi çekti mi? Yavruları henüz yetişkin olmayan anne karıncacığenler dışında her karıncacığen yalnız yaşar. Gündüz uyuyup akşamüstü ve bütün gecemizi beslenmek için dolaşmaya ayırıyoruz.

## KORUMA ALTINDA

Kahverengi veya siyah renkli olan karıncacığenler, uzun tırnaklarıyla kazıp hazırladıkları guvalarda yaşar. Ama benim gibi bazı karıncacığenler de ağaçların üzerine guva yapabilir. Amerika Kıtası'nın çeşitli yerlerinde ve Avustralya'da yaşayan ailem, bilim insanlarının korunması gereken canlılar listesinde. Ne yazık ki orman yangınları ve bazı insanların bizi avlamaları sayımızı içice azalttı. Bunları söyledim diye sakın umutsuz olmayın! Bilim insanları çalışmalarını sürdürüyor.

## YUMURTADAN ÇIKAN YAVRU

Karıncacığenler yumurtlayarak çoğalır. Haziran, temmuz ve ağustos aylarında, bir veya iki yumurtaya sahip olan anne karıncacığen bir ay kadar bekler. Yavru yumurtadan çıkar ama annesini terk etmez. Sekiz hafta daha annenin kesesinde yaşayıp annesini emmeye, büyümeğe devam eder. Ah tabii, dikenler! Yavru karıncacığenin dikenleri belirginleşmeye başlayınca keseden çıkar. Bir yıl kadar anne karıncacığenin sırtında dolaşan yavru, hayatı, tehlikeleri ve korunma yöntemlerini öğrenir.





HOŞ GÖRMEK

# Bugün Bayram, Erken Kalkın Çocuklar

Merhaba arkadaşlar, yine ben, Aslan. Nasılsınız? Biz ailecek çok heyecanlıyız. Öyle ki sabah erkenden uyandım. Annem temizliği çoktan bitirmiş, yarın için ikramlıklar hazırlamaya başlamıştı. Yarın ne mi var? Yarın **bayram**.

Annemi kapının eşiğinden izlemeye başladım. Tutturmuş bir şarkı: "Bugün **bayram**, erken kalkın çocuklar... Giyelim en güzel giysileri... Elimizde taze kır çiçekleri üzmeyelim bugün annemizi..." Bir yandan da kıkır kıkır gülüyordu. Erken kalkın der demez "Erken kalktık bile!" diye haykırdım. Koşup anneme sarıldım.

- Anne bu şarkı nedir?

- Aaa hiç duymadın mı? Rahmetli Barış abimizin çocuklar için yaptığı güzel şarkılardan biri. Bizim çocukluğumuz bunu dinleyerek geçti. Hâlâ insanı neşelendiriyor. Yarın **bayram** ya, çocukken söylediğim şarkılar aklıma geliyor.

- Güzel şarkıymış. Ama neden bu kadar seviniyoruz ki? Şimdi Ramazan bitiyor sevinilir mi?

Annem güldü.

- Senin yine Hasan dedeni göresin gelmiş. Dur sana bir tabak şu iftariyeliklerden vereyim de Hasan dedeyi ziyarete elin boş gitme.

Hasan dedeyi ziyaret edeceğim için çok mutlu oldum.

- Yaşasın!

- Neden elin boş gitmediğini sormadın, dedi annem gülerek. Annem, şakalaşmayı çok seviyordu. Şakasına:

- Çünkü onu sevdiğimizi göstermek istiyoruz.

Elimizden gelen tüm yollarla, diye karşılık verdim. Annem, "Benim akıllı oğlum." diyerek başımı okşadı. Üzeri örtülü tabağı elime tutuşturdu. Hem tabağı dikkatlice taşıyor hem de bir saniye bile oyalanmak istemiyordum. Hasan dedeyi atölyesinde buldum.





- Merhaba Hasan dede.
- Merhaba Aslan yavrusu.
- Annem size bu iftariyelikleri yolladı. Benim size sormak istediklerim vardı.
- Acelen ne güzel yavrum. Gel yanıma bakayım. Nasılsın evvela?
- Özür dilerim sormayı unuttum. Çok iyiyim, evimizde bayram hazırlığı var. Siz nasılsınız?
- Çok şükür, seni gördüm, çok daha iyi oldum evladım. Sabırsızlıktan yerinde duramıyorsun, sor bakalım şu aklını kurcalayan soruyu.



- Biz bayramlarda neden seviniyoruz, birbirimizi kutluyoruz, sarılıyoruz, büyüklerimizin ellerini öpüyoruz? Biz Ramazan'ı çok seviniz, neden bitiyor diye seviniz?
- Benim güzel bakışlı Aslan'ım. Elbette Ramazan çok güzel. Biz Ramazan bitti diye değil, bir aylık sabrımızın sonucunu ödüllendirmek için birbirimizi kutluyoruz, hediyeler veriyoruz, selamlaşıp gülümsüyoruz. Sadece Ramazan'ı değil, Cumhuriyetimizin kuruluşunu, ülkemizin kurtuluşunu da şenliklerle kutlamıyor muyuz? Bütün bayramlarda, hatta sadece bizim bayramlarımızda da değil, dünyanın her yerindeki bayramlarda insanlar bir araya gelir, birbirini tebrik eder. Bayramlaşmak, insanlara yalnız olmadıklarını hatırlatmanın yollarından biridir de. O yüzden bayramlarda öksüzleri, yaşlıları ziyaret ederiz. Bizden önce bu dünyada yaşamış olanların mezarlarını ziyaret ederiz.

- Evet, geçen yıl annem bizi bir sürü dedenin ve ninenin kaldığı bir yere götürmüştü bayramda. Çok güzel bir gün olmuştu. Hepsi beni torunum diye sevmişlerdi.
- Evet yavrucuğum. Bütün bunlar etrafımızdakilere yalnız olmadıklarını hissettirmek içindir. Çünkü yaptığımız tüm iyi ve güzel şeyler diğer insanlar olduğunda anlamlıdır.
- O hâlde biz, sevdiklerimizi sevindireceğimiz için seviniz aslında, öyle değil mi?
- Ah, ne güzel söyledin.
- Keşke daha çok bayram olsaydı... Her günümüz bayram olsaydı...
- İstersen o da olur Aslan'cığım. Haydi, bakalım. Annene çok teşekkür et benim adıma.
- Ben teşekkür ederim Hasan dede. Görüşürüz.





# NEDİR BU PROTEİN?

Protein sözcüğünün Latincedeki karşılığı "Yaşayanlar için zorunlu azotlu öge"dir. Evet farkındayım biraz zor oldu. Bunu şu şekilde kolaylaştırabiliriz: Vücudun en küçük parçası hücredir değil mi? Evet bu hücrelerin yapısı bile proteindir. Yani protein bizim için bir yaşam kaynağıdır. Büyümek için en önemli öge proteindir. Vücudunun küçük hücreler topluluğu olduğunu biliyorsun değil mi? Bu hücreler sürekli yenilenip büyüdüğü, geliştiği, farklılaştığı için her yeni gün vücut proteine ihtiyaç duyar ve bizim bunu sağlamamız gerekir.

Acaba bunların hepsini, yersem hemen büyümüyüm?



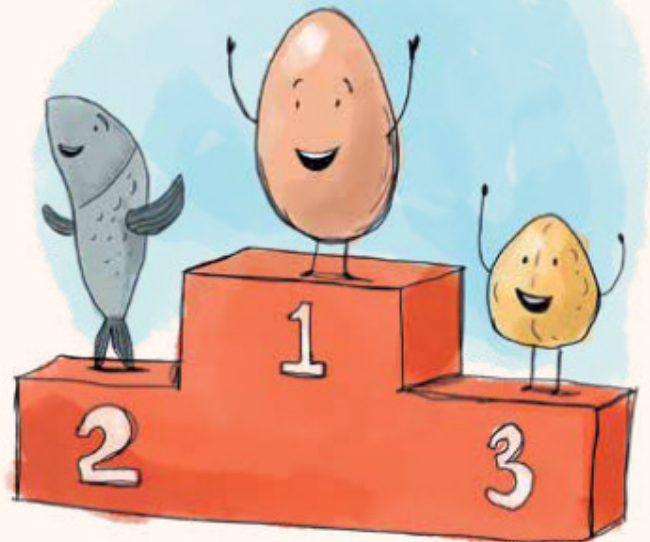
## ÇEŞİT ÇEŞİT PROTEİN

Proteinler bitkisel ve hayvansal olmak üzere iki gruba ayrılır. Bitkisel proteinlere örnek kuru fasulye, nohut, mercimek, kuru yemişlerdir. Hayvansal proteinlere örnek ise kuzu eti, dana eti, balık, yumurta, yoğurt ve sütür.



## HANGİ YİYECEKLERDE DAHA FAZLA PROTEİN VAR?

Tüm besinlerin içeriklerine bakacak olursak yüzde olarak en yüksek protein içeren ve vücutta yararlılığı olan grup hayvansal proteinlerdir. Bunlardan en önemli ise yumurtadır. Yumurtayı mutlaka tüketmemiz gerekir. Dana eti, kuzu eti, balık, tavuk da önemli protein kaynaklarıdır. Sonrasında kuru baklagiller ve kuruyemişler, ayrıca yoğurt, süt ve peynirler gelir.





Biraz protein  
takviyesine ihtiyacım  
var sanırım.

## PROTEİNLERİN VÜCUTTAKİ GÖREVLERİ NELERDİR?

Protein yaşamı sağlar. Proteinler olmazsa kolunu bile kıpırdatamazsın, yürüyemezsin. Boyun uzamaz, sürekli hastalanırsın. Bu yüzden beslenme düzeninde mutlaka proteinlere yer vermelisin.



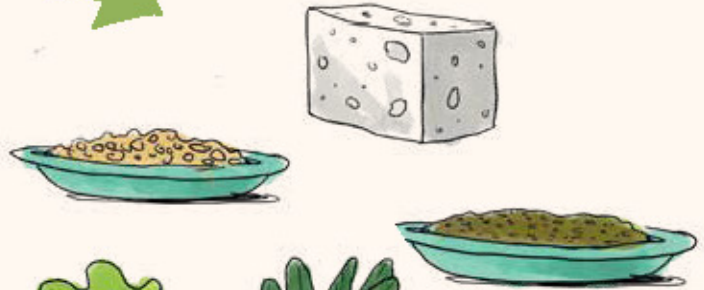
## PROTEİNLİ SALATA

### MALZEMELER

- \* 60 gram beyaz peynir
- \* 10 kaşık haşlanmış nohut ve yeşil mercimek karışımı
- \* Marul ve noka yaprakları (istediğiniz kadar)
- \* 5-6 tane taze nane yaprağı
- \* 1 yemek kaşığı zeytinyağı
- \* 1 yemek kaşığı nar ekşisi

### HAZIRLANIŞI

Yeşillikleri bolca yıkayın. Tüm malzemeleri yeşilliklere ekleyin. Karıştırıp tüketin. Afiyet olsun





# BAYRAM KARTI

Bayramlar uzun zamandır görmediğimiz sevdiklerimizle bir araya gelmemizi sağlar. Özlemler giderilir, küsler batarır, sevenler kavuşur... Fakat bazen mesafeler yüz yüze görüşebilmeye imkân tanımaz. O zaman da devreye genellikle telefonlar girer. Peki ya bu bayram bir değişiklik yapıp uzaktaki sevdiklerinize ellerinizle yaptığınız bayram kartlarını postalamak ister misiniz? Hadi o zaman, nasıl yapılacağını bir görelim.

## Malzemeler

- Renkli kartonlar
- Kalem
- Makas
- Yapıştırıcı





1



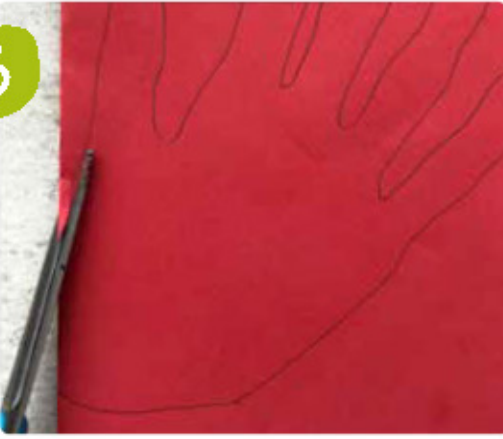
Malzemeleri hazırlayın.

2



Kartonlardan birini ikiye katlayın.  
Üzerine elinizi koyarak kurşun  
kalemle şeklini çizin.

3



Kartonun katlama noktası  
kesilmeyecek şekilde, çizdiğiniz  
kısımları kesin.

4



Farklı renkli daha küçük bir  
başka kartonu ikiye katlayıp  
yarım kalp şekli çizerek kesin.

5



Kestiğiniz iki kartonu şekildeki  
gibi birbirine yapıştırın.

6



Kutlama sözlerinizi de yazdınız mı  
kartınız tamamdır. İyi bayramlar!



## BAYRAMLAR HER ZAMAN ÇOK GÜZEL

Size daha önce 250 yaşında bir ceviz ağacı olduğumu söylemiştim değil mi? Evet, biz cevizler için bu kadar büyük olmak normal. Günler, haftalar, aylar, yıllar geçiyor ama en çok sevdiğimiz zamanlar değişmiyor. Mesela ben en çok bayramları seviyorum. Bir neşe, yapraklarıma sığmayan bir sevinç oluyor.

Biz de bayramlardan önce temizlik yapıyoruz. Nasıl bayramlardan önce evler temizleniyor, sokaklar süpürülüyor, lokum, şeker hazırlanıyorsa biz de ormanımızı hazırlıyoruz.

Önce herkes yuvasını temizliyor. Ben ve diğer ağaçlar yapraklarımızı kıpırdatıp sararmış olanları döküyoruz, şöyle bir tozlarımızı silkeliyoruz. Sonra yavaş yavaş yaklaşan bulutlarla birlikte gelen rüzgâr tüm ormanı dolaşır. Tozları, dökülmüş yaprakları toprakla karıştırıyor. Ormanımız tertemiz oluyor.

Yine o güzel günlerden birine geldik, yarın Ramazan bayramı. Sabah sincap, tavşan, serçe hanımlar yavruları alıp güzel yapraklar toplamaya çıktılar. Evde hazırladıkları minik tatlı atıştırmalıkları bu yapraklara sarıp bayram şekeri hazırlayacaklar. Tabii önce yavrular yaprakları rengârenk boyayacak.





Anneler şeker tabaklarını  
doldurduğunda bilin ki bayramın  
gelmesine hazırız.

Evet, hazırız.

Küçük bir fidanken duyduğum heyecanı  
hatırlıyorum da aynı bugünkü gibiydi. Yine uyuyamadım  
bütün gece. İşte yavaş yavaş gökyüzü aydınlanmaya, güneş  
gözlerini aralamaya başladı. İlk bir rüzgâr bütün yapraklarıma  
tek tek dokunarak geçti. Güneşle ve rüzgârla bayramlaştığımı  
göre artık yavruları uyandırmanın vakti geldi.

'Öhöö öhöö! Bayramınız kutlu olsun yavrular, canım sincaplar,  
tatlı serçeler, güzel tavşanlar ve kırmızı mantarlar. Bayramınız  
kutlu olsun bütün komşularım.'

Sanki hepsi benim seslenmemi bekliyormuş.

'Yaşasın bayram sabahı.'

'Haydi, anneciğim şeker toplamaya gidelim.'

'Dışarı çıkmayacak mıyız?'

Sesler birbirine, telaş mutluluğa karıştı. Önce serçeler  
sincaplara bayramlaşmaya gitti. Sonra tavşanlar serçelere, hemen  
arkasından sincaplar benim en yüksek dalıma kadar çıkıp benimle  
bayramlaştılar. Yavrular kaç tane şeker topladıklarını saydı,  
ormanda kimse yuvasında kalmadı, herkes çimenlerde sohbet edip  
oyunlar oynadı.

Bayram yine çok güzeldi. 250. kez çok güzel.

Sizce de bayramlar her zaman çok güzel değil mi?

A, ben sizinle konuşurken yavrular en üstteki dalıma  
çıkmaca oynamaya başlamış. Ben onlara  
katılayım. Siz de  
şeker toplamaya  
devam edin.







## DİLİMDEN DÜŞMEYENLER





# ÖMER'İN ÇOCUKLUĞU

Sekiz yaşındayken babasını kaybetmesine kadarki çocukluk anılarını Ömer'in Çocukluğu isimindeki anı kitabında toplayan Mvallim Naci, Türk edebiyatının önemli isimlerinden. Asıl adı Ömer olan yazarın takma adının hikâyesi bir hayli güzel: Genç yaşlarda okuduğu Aziz Efendi'nin Muhayyelat isimli eserindeki baş kahramanlardan birinin adı Naci'dir ve Ömer bu hikâyeden de kahramandan da çok hoşlanır. Kendine de Naci takma adını verir. Öğretmen olduğu için ise bu adın önüne mvallim sıfatını alır.

Ömer'in Çocukluğu, Türk edebiyatının çocuklar için yazılmış ilk eserlerinden biri. Kitabı okurken Osmanlı dönemi İstanbul'una, yaşayışına, çocukluk eğlencelerine tanıklık edip çok şaşıracaksınız.

"Ağabeyim son cümleyi söyler söylemez oğlağı arpanın içine doğru salıverdi. Ben hemen koştum. Sevmeğe başladım. Yavrucak pek az otladıktan sonra, yeşillik içinde, yan üstüne yatıverdi. Yorulmuş mu, yoksa orası hoşuna mı gitti, anlayamadım. Oğlak kadar neşeli, uçarı yaratık pek az bulunur. Duruşu, bakışı bir hoşuma gitti ki, tarif edemem. Hemen ben de yanına yatarak, tekrar okşamaya başladım. Bu masum, bu çocukluk manzarası, göz önünden giden şeylerden midir? O şirin hayvancağız, bana nice günler arkadaş oldu.

Babam her sene, bize bir yahut iki kuzu alırdı. Bunları ağabeyimle kendimize alıştırır, arkamız sıra gezdirirdik. Hiçbir kuzuyu o oğlak kadar sevdiğimi hatırlamıyorum.

Tındık adında bir de kedim vardı. Kuşruğu, kulakları kesik, karalı-beyazlı, boynu kırmızı kündeleti, tuhaf bir şey olduğundan pek severdım. Fakat oğlağın sevgisi, ona da üstün gelmişti."





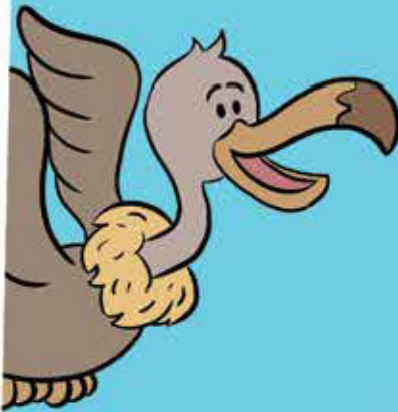


MERAKLI DODO

## EN YÜKSEĞE UÇABİLEN KUŞ HANGİSİDİR?

Öncelikle şunu söyleyeyim, biz dodolar değiliz. Biz dodolar da dostlarımız penguenler ve deve kuşları gibi hiç uçamayan kanatlılardanız ama en yükseğe uçabilen kuşun hangisi olduğunu biliyorum: Akbabalar! 11.300 metreye kadar uçabilen akbabalar neredeyse uçaklar kadar yükselebiliyorlar!

Sanırım biraz daha gidersem  
uzaya çıkacağım!



## YOĞURT OLMADAN YOĞURT MAYALAMAK MÜMKÜN MÜ?

Bildiğiniz gibi sütte yoğurt elde etmemiz için öncelikle bir miktar yoğurda ihtiyacımız vardır, bu yoğurt maya görevi görür. Maya olmadan yoğurt yapmak oldukça zordur ama imkânsız değildir. Küçük bir araştırma sonrasında bunu nasıl yapabileceğimizi öğrendim! Nohut ve nohut suyu, peynir ve sirke karışımı ve inat sütü de yoğurt yaparken maya olarak kullanılabiliyor!

Yoğurt yapmak gerçekten  
çok eğlenceli!





## ARILAR KOVANLARINI NASIL BULURLAR?

Arılar çiçek ararken kilometrelerce öteye uçabilirler. Normal şartlarda gidebildikleri mesafe beş kilometre olarak bilinir. Fakat yapılan bir deneyde on üç kilometre uzağa bırakılan arıların bazılarının kovanına dönebildikleri gözlenmiştir. Peki, o kadar uzaklara gidip yuvalarını nasıl buluyorlar dersiniz? Arılar bunun için ufk çizgisini temel alıp bazı işaretler belirliyorlarmış. Bu işaretleri ve ufk çizgisini takip ederek kovanlarına geri dönebiliyorlarmış. Ayrıca arılar etraftaki kokulardan bir yol haritası da oluşturabiliyorlarmış!

Navigasyonu kapat dostum, ben  
eve gözüm kapalı bile uçarım!



## ÇOCUKLUK ANILARIMIZI NEDEN UNUTURUZ?

Pek çok insan üç yaşından önce yaşadıklarını hatırlamaz. Bunun sebebi bazı beyin hücrelerimizin yeni hücrelerle değişmesidir. Bu yenilenme biz bebekken, gelişim sürecinde yaşanır ve 12-13 yaşlarına kadar devam eder. Bu yaştan sonra yavaşlar. Hücreler yenilendikçe eski anılarımız silinir.

Sanırım dün geceden beri beynim  
yeni hücre üretiyor, çalıştığım  
yerleri unutmamın başka bir  
açıklaması olamaz!







## KÜÇÜK SANATÇILAR

Elif İrem Kılıç  
3. Sınıf / Ankara

### Yürü Vatanım Yürü

Bin can yetmez bu korkusuz vatana  
Versen de canını eziyet çektireceklermiş illa!  
Yürü vatanım yürü korkma, susma arkanda meleklerin var  
Sana güvenen korkusuz vatanın var  
Yürü vatanım yürü!

İngilizler, Fransızlar, Ruslar, Moskoflar  
Hepsi bizden korkar  
Bu millet sadece ama sadece iyilerin yuvası,  
Sadece Türkün vatanı olacak  
Yürü vatanım yürü!

Dilruba Yeter  
7,5 Yaşında / Trabzon



Ebrar Çiftçi  
8 Yaşında / İstanbul



Hikâye, şiir veya resmini TRT Çocuk Dergisi'nin Temmuz sayısında bu sayfamızda görmek ister misin? Dilersen **"boya kalem, lavanta, bisiklet, reçel kavanozu, robot, ağaç ev, püre"** kelimelerini kullanarak veya istersen başka herhangi bir konuda yazdığın hikâyeyi, şiiri veya yaptığın resmi aşağıdaki posta adresimize gönder, dergide yer alma şansı yakala! TRT Çocuk Dergisi Yayın Kurulu tarafından seçilecek eserler dergimizin Temmuz 2018 sayısında yayınlanacak!

Ayşe Eriş  
Eşref Eriş  
6 Yaşında / İstanbul



Adresimiz

editortrtcocuk@gmail.com

TRT Çocuk Dergisi Göztepe Mh. Atatürk Cd. Sıtluoğlu Plaza no.7 Kat.3 Anadoluhisarı / Beykoz / İstanbul